

V.T
18
7
9

ET IN MORTE QVI MA

QVI NON DILIGIT MAN

NET IN CHARITATE IN DEO MANET.

INCITAMENTVM AMO
ris erga Deum, authore viro quodam Reli
gioso ex eorum numero, qui institutum
Eremitarum D. A. Augustini sequun
tur: quiq; in Collegio Conimb. Virgini
MARIÆ de Gratia dicato versatur.

EXPENDERVNT QVAE
hoc libro continentur Doctores grauissimi.
Marcus Romæus : & Pelagius Rodericus
quos sereniſſimus Princeps Hærricus. T. S.
Cardinalis ampliſſimus examinãdis libris
prefecit, eaq; omnia ceu decretis Chriſtianæ
religionis conſentanea comprobarunt.

AD IOANNEM. III. LUSI
taniæ Regem clementissi
mum epistola.

MANDAVI SUPER
rioribus diebus
cū aperētibz me
is studijs, & gym
nastica exercitati
one feriarer, Rex inuictissime no
nulla literis: quæ valerent ad ani
mum diuini numinis studio in
flammandum: idq; eo consilio fe
ci, vt scribēdis sacris. pijsq; rebus
cum stylum exercerem, tum ani
mum amore pietatis incenderē.
Verum cum cogitatiunculæ illæ

nostræ latinis literis scriptæ, &
grauissimis patribus vitæ nostræ
moderatoribus, & viris summo
ingenio & eruditione præditis
probatae essent, eiusq; generis exi-
stimatae, quæ possent iis, qui colē
di Christi opt. & Maximi studio
tenerentur, multum ad pietatem
adiumenti afferre: non putavi cū
christiana charitate, quæ non suis
sed aliorum semper cōmodis in-
seruit, congruere: si eam opem et
vtilitatē hominibus pietatis amā-
tibus eriperem, ne dixerim inui-
derem. Quocirca quod mihi soli
inflammādo paraueram, id ad a-
liorum quoq; animos in beneficē

tissimi numinis ac pietatis studiū
incitandos, edendum in vulgus,
tibiq; o Rex clementiss. dicandū
ac consecrādum existimaui. Cui
.n. potius sacras, piasq; vigilias no-
stras dicarem, nisi Regi coelestiū
diuinarumq; rerū studiosissimo,
ac pietatis amantissimo? Accessit
eo & incredibilis illa tua liberali-
tas, qua nos, qui virginis Mariæ
de Gratia cultui dicati sumus, ab
eo iam tempore prosequeris: quo
Augustiniana religio, restitui tua
cura in veterem gradum ac nito-
re coepit. Que tua singularis be-
neficentia, cum te deo opt. Max.
vehemēter cōmendauit, ipsiusq;

tibi gratiam conciliauit, tum nos
tibi in perpetuum, nexu ac manci-
pio deuinxit. Quare cōsentaneū
admodū videbatur, vt qui maxi-
mis tuis impensis, & literis & reli-
gione aucti essemus: qualescunq;
nostras in literarum ac virtutum
studio progressionēs, tibi accep-
tas referremus: ac proinde hunc,
quem primum edidimus foetum
tibi consecrarem. Idq; eo etiā
libentius fecimus, vt qui amplissi-
mis tuis in nos beneficis paria res-
pondere non possemus, vel hac
re vna memoris ac grati in te ani-
mi aliquod signum daremus.
Accipe igitur Rex inuictissime

ea humanitate ac frontis hilarita
te, qua cuncta a Conimbrica tua
profecta soles accipere, hoc etiã
Augustiniani collegii tui mu
nusculum, nosq; solita bene
ficetia cõplecti perge, quo
maiora & illustriora a no
bis a liquãdo, quæ a
nimo cõmenta
mur, pos sis
accipere.
Vale.

et hinc inde ad hunc hunc
re, quae curat. Conspicua
profecto fides accipere. hoc etiam
ix Augustinus collegit in
his inculcatis, non solum
sua fides, sed etiam perge, duo
in unum maioris illustrata
sua, bis a plura, quae
etiam ab uno commensurata
quae in unum, per se
tibi coram, etiam
illud in unum, quae
non solum, sed etiam
pondere non, vel
re una, etiam
in aliud, si
Accipe, igitur Rex in

*AUTHORIS IN INCITAMEN
tum amoris ac pietatis aduersus deum
praefatio.*

APIENTIVM

*virorum sententia est:
summam cuiusq; rei
perfectionem, coniunc
tione cum eare, è qua
ortum habuit & sta
tum, contineri. Qua-*

*re cum opt. Maximusq; Deus hominem pro
creauerit: illiq; omnia tum mentis, tum corpo
ris ornamenta tribuerit: satis constat, summã
hominis felicitatem, summumq; bonum in eo
esse cõstitutũ, vt deo, a quo id quod est accepit,
cuiusq; vi, ac singulari bonitate conseruatur
adhærescat: ac sanctissima cũ eo necessitudi
ne, amoreq; ardētissimo copuletur. Cuius rei
illud est vel maximum testimonium, ac certis
simum argumentum: quod & si omnium re
rum copiis quis affluat, amplissimis honoribus*

P R E F A T I O

auctus sit, ac deniq; omnium votorum suorum compos efficiatur: non dum tamen optata quiete ac tranquillitate fruitur, non dum satiauit cupiditates, sed deum, si modo illum diligit, ardentissime desiderat, rerumq; caelestium ac sempiternarum eximia cupiditate flagrat. Nullam ex diuitijs, nullam ex honoribus, nullam deniq; ex omnibus istis bonis, quae mortales experunt, capit voluptatem: omnia quae cernuntur oculis mortalia illa quidem & caduca aspernatur: illud solum amat & amplectitur quod valet animum ipsius cum deo coniunctissime conglutinare. Cum vero deum ardentissime atq; intimis visceribus amplexuset: incredibili letitia ac voluptate perfunditur, conquietescit animo, omniumq; rerum, quarum corpus abulat, ac postremo lucis huius medio afficitur. Quid porro hoc aliud declarat, nisi summum hominis bonum in hac sola cum deo procreatore omnium ac parente coniunctione esse collocatum? Iam vero si deum non colit, quamvis Croesus diuitijs, Alexander a ditione et imperio, Sardanapalum voluptatibus: Solomonem vero rerum sci

PRAEFATIO

*entia & cognitione vincat: nondum ingenitâ
 animo potioris boni sitim expleuit, nondum
 extinxit igniculos cupiditatum, nondum
 quietem animi cumulatam, ac iucundita-
 tem est consecutus. Etenim summus ac præ-
 potens Deus eum finxit hominem, qui cœ-
 lestium bonorum, atq; adeo ipsius diuinita-
 tis particeps effici posset: proinde summi
 boni potiundi incredibilem quandam illi cu-
 piditatem ingeneravit: qua vel inter letif-
 sima huius vitæ, omniumq; rerum af-
 fluentes copias perpetuo admoneretur: se
 non luci huic caducæ, & mortali, sed
 æternæ perfruendæ, non terrenis, sed cœ-
 lestibus bonis potiundis esse natum. Hoc si-
 ne dubio perspexerant Principes philosopho-
 rum, qui hominis beatitudinem in contem-
 platione primi omnium rerum Principij col-
 locarunt. Quare cum vniuersa homi-
 nis beatitudo in coniunctione cum deo sit
 posita, sequitur profecto vt summum ho-
 minis incommodum, in distractione ab eodem
 ac*

P R E F A T I O

ac separatione sit constitutum. Vt ergo illū qui deum opt. Max. ardentissime & augustissime: veneratur, vere felicem, tametsi omnibus vitæ præsidis destitutus sit, ac beatum dixeris: ita eum qui effectorem omnium deum non colit, neq; diligit, tametsi vniuerso impetret orbi, iustissimis de causis miserimum appellaueris. Hoc ipsum viderat ac senserat regius ille vates, qui etsi summum dignitatis gradum teneret, maximis opibus abundaret, se tamen pauperem atq; inopem demisso animo confiteri, deum i; suum, quem vnice diligebat, in quo vno spem omnem vitæ locatam, fixamq; habebat, ad hunc modū alloqui consueuerat.

Psal. *Quid mihi est in cælo? & a te quid expetii super terram? contabuit corpus meum, & animus meus tui desyderio: tu robur, & vis es mentis mee: tu opes, tu copie, & pars mea, id est, hereditas sempiterna. Ecce qui longe discedunt ab te, interibunt: perdidisti et suppliciiis æternis addixisti omnes, qui te derelicto atq; repudiato, aliud amant & amplec*

PAEFATIO

euntur. At mihi deo ad haerescere, consultum est: & defigere in eo omnes spes meas. Quibus quidem verbis vir ille magnus, copiis, honoribus, rerum gestarum gloria, ingenio, omniq; genere virtutis florens: ardenti tamen diuini numinis amore & studio incensus, apertissime declarauit: in hac de qua agimus, animi cum Deo conglutinatione, summum hominis bonum esse situm, contra vero in disiunctione, summum malum. Quia ecce, inquit, qui longe discedunt absterperibunt. Quid ni interibunt, qui auertuntur, ac disiunguntur a vita? Christus dominus vita est animorum. Ego sum, ait, resurrexerit Iohannes & vita, quem qui diligunt, eo viuunt, quia charitatis nexu cum eo copulati, deumque sunt. Ex quo efficitur, ut qui cum deo non sunt sanctissima amicitia coniuncti, mortui sint profecto: ipsis etiam cadaueribus detestabiliores, tamen si ex corpore & animo consistunt, luceque hac mortali fruuntur. Etenim qui non diligit, Ioa. iiii D. Ioanne teste, manet in morte. Heu quot hominum millia viuere se arbitrantur, qui tamen

PRAEFATIO

nefariae cuiusdam mortis somno confopiti iacent. Corpore quidem certe valent, lucē hanc caducam intuentur, vigentes florentesq; sunt: sed multis ac magnis sceleribus obligati animo priorsus interierunt. Quorū interitus condolentius deplorandus est, quo minus ipsi se interuisse intelligunt atq; percipiunt. Ad extremum vero cū vita functi, in sedes impiorum deturbantur, intelligunt quam miserum accalamitosum, quam horrendum, & extimescendum sit a deo distrahi & diuelli: tum vitæ errata deflent, nullis inquam lachrymis & angoribus expianda, si n̄ dāna ex praua vitæ usura accepta acerbissime deplorant. Arbitror planum iam esse factum, coniunctione ac conglutinatione hominis cum deo, summū eiusdē bonum, contra vero distractione atq; disiunctione extremū malū contineri. Ex quo illud iam consequitur, vt quæ homini deū conciliāt auidissime sint ei amplectenda, & studiosissime persequenda, quæ vero ipsum ab animis alienant, sint magnopere respicienda, & sūmo studio

dio

PRAEFATIO

dio & conatu fugienda. Quæ nam porro ea
 sunt, quæ creaturam rationis cõpotem deo cõ
 mendant & adiungunt, nisi pietas, religio, om
 nium humanarũ rerũ, ac deniq; suisius con
 temptio? Quæ nã rursus deũ a nobis vehemẽ
 ter abalienant: nosq; ab ipsius amore, cultu, et
 obseruantia auertunt: nisi impuritas animi,
 quæ ipsa ex nimia rerũ externarum appetitio
 ne, & deprauatæ naturæ obsequio & indulgẽ
 tia proficiscitur? Hæc sunt vincula siue com
 pedes, quibus homo vehementer constringitur
 & ab amando colẽdoq; deo magnopere retar
 datur. Hæc ipsa vincula vt homo disrũperet
 Esaias diuino spiritu afflatus admonuit, i qui *Esa.*
 ens, solue vincula collitui captiua filia Sion. lii.
 Quam pulchre diuinus illæ Propheta animæ
 eius quæ peccatorũ vinculis colligata est, mise
 ram verbis illis et acerbã seruitutẽ expressit.
 Nam qui iniecta ab aliquo cervici cathena cõs
 trictus tenetur, quocũq; voluerit, quoue impu
 lerit is, qui cathenam iniecit, velit nolit, trahi
 tur atq; propellitur. A deundem etiam modũ

PRAEFATIO

qui totum se corporis obsequio dedit, qui pra-
 vis animi cupiditatibus obtemperat, quocumq; il-
 lum effrenati appetitus inuicant, inducunt, et
 alliciunt, eo continuo intemperantis animi libi-
 dinibus miser inflamatus concitatusq; rapi-
 tur, nullumq; modum vitij ac flagitijs adhibet.
 Qua seruitute nulla durior, ac miserior esse
 potest. Quot scelera suscipiunt ii, qui sibi ac
 vitæ deseruiunt? Nullum est facinus ita imma-
 ne, ad quod obeundum hominem non compellat
 nefarius amor, atq; indulgentia sui. Hac igitur
 vincula rumpat, his se cathenis exoluat et
 expediat oportet is, qui deo inseruire, ipsiq; per-
 petuo cupit adherescere. Id quod ab eodem no-
 bis est diligentissime præceptum, & amanti-
 sime imperatum. Diliges, inquit, dominum deum
 tuum ex toto corde tuo, ex tota mente tua, ex
 tota anima tua, ex totis viribus tuis. Quibus
 verbis Deus opt. Max. homini, quem ex nihi-
 lo procreauit, ac quodam religionis vinculo si-
 bi deuinxit, imperauit: ut cor suum, animam,
 mentem, atq; postremo totum animi & corpo-
ris

PRAEFATIO

is robur genitori & effectori sui deo dicare
 atq; consecraret: hoc est, ut dominas studeret
 habere libidines, contraheret & coerceret ap-
 petitus, terrenas deo q; odiosas cogitationes a
 nimo extruderet, cōtra vero coelestes, diuinas
 deoq; gratas susciperet: sensus omnes corpori
 ad diuina præscepta ac decreta vigilantiss-
 me moderaretur, ac deniq; ad hæc ònia, numi-
 nis amore exequenda ac perficienda vniuersū
 non animi solum, verū etiam corporis robur
 adhiberet. Verū hoc præstare nulla ratione
 potest is, qui sibi ipsi nimis indulget, et auersis
 a ratione motibus per incontinentiam, intēpe-
 rantiamq; obsequitur. Neq; n. fieri ullo mo-
 do potest, Christi opt. Max. conseruatoris ac
 doctoris hominum grauissimi testimonio, ut
 quisquam Deo ac sibi, duobus quidem dominis
 tam valde inter se dissidentibus, inserviat atq;
 satisfaciat. Qua igitur ratione homo, con-
 templandæ ac fruendæ diuinitati destinatus
 assequi possit: ut compedibus hisce ac carhenis
 solutus: Deum procreatorem omnium ac quā

PRAEFATIO

optime de se meritum parentem, ardenti amo-
 re complectatur, & augustissime veneretur,
 ego pauperculus, cum eiusdem praepotentis ac be-
 neficentissimi Numinis colendi, tñ conseruan-
 dorum hominũ studio & cupiditate inflama-
 tus: explicare hoc libello ac docere decreui. Cõ-
 plexi enim ea in eo sumus, quibus animo atten-
 re diligenterq; agitandis, nemo non, si modo se-
 dare pietati voluerit, ad respuẽda declinãdaq;
 flagitia: despiciendasq; res humanas, contra-
 vero ad diligendum, reuerendumq; numen di-
 uinũ, persequenda studia virtutis, appetenda
 vero coelestia valeat incitari. Adieci mus prae-
 terea pias quasdam & ardentes preces, quibus homo, ubi singularum rerum consyde-
 ratione, accurata attentaq; meditatione qua-
 si excalfactus fuerit, ac dei studio incensus, cñ
 Deo colloquatur, & quam arctissime copule-
 tur: in quo vno hominis beatitudinem sitans
 esse demonstrauimus. Illud imprimis lectorẽ
 admoneo volo, ut libellũ secum semper ges-
 tet, manibus terat, habeatq; in promptu, ut si
201 40
23
cubi

P R A E F A T I O .

cubi aut si quando eum illecebra peccati ad violandam verēdam eterni numinis maiestatem sanctissimasque eius leges perfringendas inuitauerit, & allexerit: legat continuo ea, quibus meditandis possit a concipiendo & admittēdo scelere reuocari. Neque enim quempiam tam sensus humani expertem, tamque ferreo & adamantino corde fore arbitror: qui earum rerum, quas multas hoc libello complexi sumus, consideratione non molliatur: et a suscipienda quauis culpa deterreatur: dei vero optimi & beneficentissimi studio & amore non vehementer inflāmetur. Quicumque igitur his legēdis, et cum animo suo cogitandis, in amore dei, et pietatis studio profecerit, domino deo gratias agat: ac quamtulamcumque sibi factam ad studium virtutis ac pietatis accessionem Christo regum domino acceptam referat. Ac de consilio, sensuque nostro hactenus: deinceps ad rem explicandam, diuino praesidio subnixi, aggrediamur.

INCITAMENTI AMORIS ERGA

Deum prima pars, quæ
docet quã sit homini fugien-
dum, declinandumq;
peccatum.

De ijs quæ valent ad peccati
odii concitandum.

Quantopere peccatũ deo displiceat.

CONSIDERATIO I

QUONIAM DE IIS, QUI
bus in diuini numinis colendi,
ardentissimeq; venerandi, stu-
dium incitari quis possit, scribere
instituímus: fieri autem nulla ratione queat,
vt Deum quis diligat, charumq; habeat, eũq;
sibi conciliet, nisi a peccatis ac flagitijs auer-
sus sit: aperiam ipso Deo opt. Max. inuãte,
quibus rebus considerandis homo peccati odi

um suscipiat usq; adeo, vt et antea vitæ
scelera defleat : eaq; in posterum tota animi
contentione declinet.

Principio igitur considera, ac tecum ipse di-
ligenter expende ó homo quantopere peccatum
Deo displiceat, cõtra demoni hosti tuo infestis-
simo quantũ placeat. Hoc. n. vel ex eo maxi-
me perspicipoteest, quia neminem in iudã Deus
sive in cœlo sive in terra tam charũ habuit,
tot ac tantis beneficijs ornauit : Quem si
flagitio aliquo inquinatum comperisset : non
continuo aspernatus fuerit : ac postremo nisi
resipuisset, sempiternæ mortis supplicio affe-
cerit. Quantopere existimas Luciferum, ac
cœteros spiritus, qui aduersus numen illud præ-
potens ac diuinum cum Lucifero conspirarũt,
ab ipso opt. Max. q; Deo fuisse dilectos ?
quantis dotibus ornatos ? Verum cum pri-
mum per insolentiam, & arrogantiam prolap-
si sunt, simulatq; spiritus sustulerunt : conti-
nuo, e cœlesti domicilio exturbati, sēpiterno
supplicio sunt mulctati. Excellentissimus ille
regiusq;

regiusq; Propheta David Vir Deo gratissimus, beatissimus Petrus Apostolorum princeps, quorum alter per incontinentiã ac libidinem, alter vero per inconstantiam ac violatã fidem regiam. D. Numinis maiestatem, laesit, & offendit, si peccatis, & flagitijs illis obligati, vita decessissent: sempiternas profecto admissorũ scelerũ penas dependissent, quantũuis antea chari Deo, ac grati extitisset. Evolve sacrarum literarum, adde etiã, & profanarum monumenta, comperies, quanta seueritate clementiss. Deus in eos animaduertit, qui ab officio, religione, pietate, ac debita deo obseruantia, animiq; demissione recesserunt: etiam in eos, quos singulari antea beneuolentia complexus fuerat, ac maximis beneficis affecerat. Hoc certe Hebræorum gens toties diuina seueritate afflicta, ac postremo ob ingentia facinora, summamque in deum benignissimum ac munificentiss. ingrati animi significationem, repudiata, abiecta, spreta, omninmq; sibilis expulsa, insi-

gni dedecore ac macula notata maxime declarat. Quam igitur putas esse execrandum id atq; fugiendū, quod Deus tanto odio prosequitur, ut neq; in cœlo, neq; in terra illud possit tolerare, quoue efficitur, ut eos quos ardentissime dilexit, quorumq; causa acerbissimos cruciatus pertulit, ase repellat et eyciat æternis supplicijs cruciandos? Sic. n. dicit dominus Iesus Christus cum e cœlo de viuis ac vita functis iudicium facturus, ac sententiam pronunciaturus descenderit, Discedite ame maledicti in ignem æternum, qui paratus est diabolo, & angelis eius. Si clementissima, & indulgentiss. mater filiolum, quem materno amore complectitur, in ardentem fornacē nunquā inde liberandum coniceret: nōne magnum aliquid, graue, ac matri valde exosum fuerit necesse est id, quo factū est, ut in charissimū filium tanta iracundia exarserit? Cur igitur o homo id non totis viribus tibi fugiendum putas: quod Deus tuus tantopere odit? Cur non Vereris eum qui tediligit tam grauiter

Math.

xxv

Luc xiii

offendere, eiusq; in te acerbissimum odium
 concitare? iam vero peccatum quantum
 diabolo placeat, facile ex eo intelligi po-
 test: quia cum ab spe salutis prorsus exci-
 derit, neq; possit ullomodo iuxta decretum
 diuinæ voluntatis in pristinum dignitatis
 gradum restitui, ardenti inuidia, & acerbissi-
 mo odio eos persequitur, quibus cernit datam
 esse diuinitus facultatem illuc tandem perue-
 niendi, vnde ipse miserrimus, & infelicissi-
 mus per insolentiã extrusus, & deiectus est.
 Ex quo fit, vt homines noctes diesq; insecte-
 tur, omnia vndiq; loca circumeat, quærens
 quæ deuoret, trucidet, ac supplicij sui parti-
 cipem, proh dolor, efficiat. Quo quidem
 in studio iam inde à multis annorum millibus
 quam studiosissime, ac vigilantissime elabo-
 rat: nullumq; genus est flagitij, ad quod sus-
 cipiendum homines, post miseram illam primi
 omnium satoris ac parentis Adami prolapsio-
 nem, non induxerit, allegerit, & impulerit.
 Heu quot hominum millia truculentissimus,
 a iji ac sseui

ac fœuissimus ille leo trucidauit, atq; interitus
 affecit sempiterno? Quot reges, quot princi-
 pes, quot præclaros doctrina viros præcipites
 egit? quam multos excellentes, virtute, religi-
 one ac pietate viros, è virtutis altissimo gradu,
 in sedes impiorum deturbanit? infestissimus
 humani generis hostis non nostra appetit,
 sed nos: Da mihi, inquit, animas: cœtera
 tolle tibi. Has igitur insectatur, has in
 omni vita persequitur, his capiendis atq; ex-
 pugnandis noctes, ac dies inuigilat: si cuius ve-
 ro innocentiam prostigauit: si cuius pudicitiam
 expugnauit, elatum, & inuictum animum
 fregit: si cuius deniq; virtutem afflixit ac
 prostrauit, Deus bone, quanto gaudio ex-
 ultat, quantũ sibi de parta victoria tribuit,
 atq; blanditur? Quare cum ita se res habeat,
 ô homo, ita ne desipies, vt aduersarium tuum
 peccando, ac diuinas leges aspernando, gaudio
 afficias, teq; illi deridendum præbeas? Deri-
 dere certe demones atq; illudere in miseros
 homines, quos fregerunt, prostrauerunt qz:

ex sanctorum patrum monumentis cognouimus, atq; horrifonas et inconditas voces edere, perinde ac si gaudio exiliant, & in miseriam superati hominis insultent. Quanto profecto tibi rectius consuleres, si colenda honestate, flagitijs vero detestandis, sanctos angelos tui amantissimos, singulari gaudio, ac letitia perfunderes: Deum vero tibi adiungeres potius, quam peccando in te grauiter incitares. Sed caue tibi a sceleribus faciendis iam desiste: nefarijs flagitijs finem impone, alioqui iam iudex seuerissimus distringit gladium, iam iam commissorum scelerum poenas expetiturus, arcum suum tetendit, et tela mortifera preparauit. Heu quam horrendum est incidere in manus dei uiuentis.

CONSY II.

QUANTAM IS QUI SCELVS
aliquod suscipit, Deo iniuriã faciat.

Considera etiam o Homo quã insignẽ deo summo iniuriã peccãdo facias. Deum
a iiij sed

n. tuum, procreatorem tuum, a quo id quod
 es, accepisti, cuius vi, & bonitate assidue con-
 seruaris, cuius singulari munificentia indig-
 nus pascaris, cuius providentia gubernaris, cu-
 ius sanguine sacratissimo é diaboli seruitute
 es redemptus, & in numerum filiorum dei
 receptus ascitusq; : contemnis, aspernaris, &
 respuis, eiusq; voluntati parere, inq; ditione
 ipsius esse, ac summum in illo bonum collocare
 proh dolor, recusas : et quo ad eius facere potes
 diuinitatem illi, si fas es dicere, per arrogantiam
 eripis. Si quis piã regi diceret, nolo o rex tibi
 obtemperare, nolo inditione tua esse, non possũ
 adduci vt tibi in seruiã nonne insigni contume-
 lia regẽ afficeret? Quid igitur aliud tu o ho-
 muncio peccando agis? nonne videris dicere do-
 mino Deo tuo, nolo o Deus te vt Deum cole-
 re, nolo tuæ voluntati & imperio parere,
 ego ipse volo meæ voluntati, meisq; cupidi-
 tatibus, & appetitionibus obsequi, volo
 mei iuris esse, nullius, legibus, decretis, ac præ-
 scriptis subyci? quid igitur restat o puluis, nisi
 vt Deum

Ut deum diuinitate spolies: eamq; tibi arroges
 & assumas? nam qui voluntati suæ sic indulget,
 ut eam diuinis legibus ac decretis nõ velit
 esse subiectam: profecto Deo diuinitatem,
 gloriam, honorem, dominatumq; eripit, eũq;
 sibi per summam arrogantiam, & superbiam
 vendicat, & usurpat. Hoc autem facile
 intelliges ó homo, si cognoueris hominis amo-
 rem illi soli deberi, a quo id omne quod est,
 uiuit, et sapit, largitate incredibili accepit.
 Quare cum hæc omnia creatura rationis men-
 tisq; cõpos a deo opt, et, Max. habeat, sequitur
 ut ei soli amorem, pietatem, obedientiamq;
 alijs vero propter ipsum debeat. Quidquid. n.
 beneuolentiæ, obseruantia, & honoris in alios
 confertur, id colendi numinis gratia conferen-
 dum est. Ex quo efficitur, ut qui præcipue
 aliud quicquã amore complectitur: illiq; re-
 pudiat deo sese dedidit: illud sibi ipsi deum
 constituat, si vero præcipue, & imprimis
 homo seipsum diligit: suiq; solius gloriam
 & honorem appetit: seq; ab omnibus (id quod
 solius.

DE PECCATIS AC

solius Dei est) laudari, suspici, et obseruari cō-
 pit: se ipsum sibi deum profecto efficit, atque
 constituit. Quare non solum deum suum de-
 bito fraudat, verum etiam dominatum, ac
 principatum illi eripit: ac pro inde cum Deo
 vehementissime pugnat, eiusq; hostis, infestis-
 simus efficitur. Quae inimicitia, nulla maior
 homini cum Deo potest intercedere. Nam
 qui per vim, & arrogantiam aliquem honore,
 & dominatione spoliat, regiam maiestatem,
 in quam insultare ausus est, cum vehementer
 laedit, tum illi magnopere aduersa tur. Consi-
 mili etiã ratione, qui contempto spretoq; Deo,
 voluntati suae nimium indulget: cum diuinita-
 tem per summam insolentiam usurpat: tum
 certe intestinam cum Deo, & acerbissimam
 gerit simultatem. Quae iniuria nulla maior
 Deo opt. et Max, fieri potest. Ita ne igitur o
 homuncio Deum tuum audebis contemnere?
 itane in pro creatorẽ tuiq; effectorẽ Deũ ñ gra-
 tus eris, vt abiecta ea, quã illi iure debes, obedi-
 entia, obseruantia, & pietate demoni terri-
 mo pareas.

mo pareas: in eiusq; ditionē ac potestātē vltro
 venire nō dubites? Nā Christi domini nostri
 testimonio ac sententia, qui facit peccatū, ser
 uus est peccati: cū autē omnis peccati ac flagitiū
 author sit Diabolus, reliquitur profecto, vt qui
 peccato seruit, tyrannide etiā Demonis mise
 re oppressus teneatur. Qui cū semel in pote
 state ac ditiōe Demonis fuerit, durissimo præ
 mitur seruitutis iugo: nā quocūq; infestissimi
 domini, ac crudelissimi tyrāni volūtas propen
 sa incubuerit, eo cōtinuo ardore cupiditatis in
 cēsus, rapitur, & impellitur. Heu homo miser
 tantū ne tibi concedes, ac permittes, tantū ue
 indulgebis, vt a Deo tui amātissimo, tamq; be
 ne de temerito parēte, quo animulum tuū ex
 pleas fluxa, ac cōtinuo peritura voluptate, quo
 deniq; cæteris auersis à ratiōe animi tui moti
 bus pareas, ad eius aduersariū, hostemq; tuū
 deficias? ita ne cum sis filius dei, te in seruitu
 tem Dæmoni, adde etiam ipsi peccato trades?
 & quod detestabilius est, tot dominis quot fla
 gitis? iā vero alterius in te hominē lōge ingra
 tissimū beneficia, singulari cū munificentia

Ioan.

viij.

Ad ro.

vi.

ij. Petri

xx.

tum benevolentia collata, alterius contra in-
 te malefacta, diligenter attende atq; consy-
 dera. Ille qua te bonitate condidit ac procrea-
 uit? Qua misericordia, è seruitute diaboli in-
 libertatem vendicauit? Qua liberalitate:
 ac beneficentia, multis animi, & corporis do-
 tibus ornauit? Qua benignitate ea quæ ad
 tuendam ac conseruandam vitam valent,
 quotidie tibi, qui pane quo vesceris es indig-
 nus, largitur ac suppeditat? qua patientia
 delinquentem tolerat? Quacharitate, ac
 mansuetudine, ad resipiscendum internis mo-
 nitionibus quotidie adhortatur, & inuitat?
 qua clementia in officio cessantè, emendatio-
 nēq; vitæ ac reditum ad honestatem, & virtu-
 tem quotidie procrastinantem, etiam atq;
 etiam expectat? Qua vero lætitia, ac bene-
 uolentia ad se tandem redeuntem excipit?
 Qua misericordia omnia tibi crimina condo-
 nat? ac supplicium sempiternum, quo (nisi re-
 sipuisses) usurus inte erat, remittit, aq; con-
 cedit? contra diabolus quam hostili odio te
 persequitur.

persequitur? quã ardenti tui inuidia flagrat? quam astute, & callide tibi in omni vita insidias tendit? si te suis laqueis irretiuit, si animũ tuum expugnauit: si te deniq; in suam ditio- nem ac potestatem redegit: non amat, non fo- uet: non liberaliter, amice, humaniterq; tra- ctat, sed inimicissimo animo excruciat, & crudelissimo dominatu opprimit, rapturus te continuo ad supplicium sempiternum, nisi di- uina bonitas obstaret, reuersionem ad se tuã quotidie expectans. Verum si redire in gra- tiam cum deo neglexeris, teq; mille flagitijs inquinatum extrema dies occupauerit: tanto in te puniendo Deus erit seuerior, quanto in te expectando, ac flagitijs tuis tolerandis extitit patientior.

CONST. III

Quam sit is, in Christum conseruatorem ho- num ingratus: qui ys se flagitijs contami- nat, quæ ille morte accerbissi- ma expiauit.

QUOD si hæc nõ valent ad deliniendũ
 molliendũq; lapideũ cor tuum, cogita
 ac mente tracta, quos cruciatus Dominus Ie
 sus Christus, charissimus Deo patri filius, ac
 generis humani liberator maximus, pro te li
 berando, & ab interitu vendicando pertulerit,
 quã acerbã ac crudelẽ mortẽ obierit, vt mor
 te peccati sublata, vitã Deo gratã degeres, ac
 postremo vitijs omnibus expurgatus, in coeliũ
 in sempiternũ victurus ascenderes. Cũ igitur
 o homo nõ corruptibilibus auri & argenti, sed
 precioso sanguine agni immaculati & in con
 taminati Christi, sis é durissima peccati ser
 uitude liberatus: Filij dei vulneribus, acerbita
 tibusq; innumeris sanatus, a deo ne ingratus, a
 deo huius imẽsi beneficij imemor eris, vt te ite
 rũ peccato ac diabolo in seruitutẽ, e qua tantis
 Christi laboribus redemptus es, tradas: ac te
 eo quẽ ex afflictionibus Christi percepturus e
 ras fructu, ultro priues atq; spolies? Si durũ
 tibi videtur vitijs ac peccatis, Christi studio
 et amore, nunciũ remittere: fluxam vitã, cadu

i. Petri
 x. i. ad
 Corinb.
 lx lxx.
 ad Heb
 ix.
 Ioann.
 io

camq; felicitatem contemnere, foedas ac
 prorsus homine indignas corporis volupta
 tes prætermittere, atq; in rebus omnibus
 tuæ voluntati ad omne vitiorum genus
 propense constantissime repugnare, & in
 victo animo aduersari, si inquã hæc tibi dura,
 molesta, ac difficilia videntur: intueri
 dominum Iesum Christum pro te cruci affi
 xum, contemplare animo corpus illud diui
 num tui redimendi ac liberandi gratia di
 ris flagris excruciatum, & innumeris vulne
 ribus sauciatum: statue ante oculos com
 punctum vepribus caput, manus ac pedes
 ingentibus clavis cruci suffixos, hasta suffo
 sum, ac transfixum latus: intueri brachia
 cruraq; quæ spiritus sanctus perficerat
 conglutinaueratq; distracta nimium ac disso
 luta: considera etiam oculos sole clariores,
 illa sanctissima ac diuina lumina lachry
 mis perfusa, pulcherrimã nitidissimã ac ve
 nustissimã faciem sputis, colaphis, ac sanguine
 & capitis vulneribus defluente, deformatam ac

Denique

ac deniq; Denm tuum animaduerte omnibus
 animi corporisq; doloribus cruciatibusq; con
 fectum. Hæc filius Dei pro te pertulit, et tu ô
 nimium ingræte homo delicias consecraris?
 Christus peccata tua tot ac tantis acerbitati
 bus diluit, et expiauit: tu vero ys te rursus con
 taminare, ac christi vulnera refricare, immo
 vulnerato corpori vulnera imponere non ve
 reris? Audes illudere filio Dei? Nam qui ea
 scelera suscipiunt, pro quibus expiandis ac
 funditus tollendis christus dei filius mortem
 acerbissimam oppetijt: iterum eum ipsum
 teste diuo Paulo cruci affigunt, ludibrio habent
 ac sanguinem ipsius, quantum in se est, pol
 luunt, multo profecto detestabiliores, ac
 flagitiosiores ys, qui christum in crucem sustu
 lerunt. Illi. n. si Christum dominum esse glo
 riæ, ac regem regum cognouissent: nequaquã
 tantum in illum facinus ac scelus admisisent,
 tu vero cum lumine fidei illustratus sis,
 sanctissimis Christi mysterijs imbutus, religi
 onem christianam professus, tam immane
 scelus

ad Heb
 .vi.

scelus suscipies, ut datam Christo fidem violes,
 & ad eas e quibus diuina munificentia libe-
 ratus es sordes, quasi sus lo a ad voluta-
 brum, reuol. aris? Comprehende animo, et pro-
 pone ante oculos dominum Jesum Christum
 cruci affixum te alloquentem: ac collata beni-
 ficia exprobrantem ad huc mod. ū, Quid agis
 o homo? cur tam precipiti audacia leges meas
 ac consilia aspernaris? cur tam impudenter
 venerandum Dei tui numen contēnis? cur me-
 tor & tantis pro te vulneribus, & flagris,
 affectū ludibrio habes? cur vulnerato corpori
 vulnera etiam inuris? Non te mouet sauciat ū
 immo dilaceratum ac discerptum tua causa
 corpus? Non te à peccando abducit suffesū tui
 liberandi gratia, & apertum latus? non ma-
 nus, non pedes immanibus affixi clauis? nō hor-
 rendum ac nimis crudele crucis huius tormē-
 tum? Ego cum tuo ministerio, & obsequio nō
 indigerem, immensa tamen bonitate mea ad-
 ductus, te ex nihilo procreavi, animo tuo ima-
 ginē, atq; effigiem diuinitatis mee insculpsi,
 b tibi

tibi; omnia mentis, & corporis ornamenta
tribui: postremo cum interisses, & ab hoc ho
noris & dignitatis gradu per summam incon
tinentiam, & insolentiam deturbatus esses,
tibi morte quidem mea vitam, dedecore vero
& ignominia pristinam dignitatem restitui.
Cum coelesti itinere aberrasses, delapsus e coe
lo te diligentissime quaesui, & inuentum ad
omne munus officij praeceptis coelestibus instru
xi. Adhaec innumeros pro te cruciatus, et hoc
quod cernis, acerbissimum genus mortis per
tuli. Quod tibi amplius prestare debui?
Quid nam tua causa perpeti recusavi? Na
extimui cruciatuum acerbitatem, non ex
horruui sputa, non colaphos, non flagra
non denique insignem hanc crucis contume
liam. Tu vero tantorum in te beneficio
rum immemor, non modo mihi non pare
gratiam refers: quam te referre equum erat,
verum etiam quod flagitiosius est, Numen
meum graviter offendis, meq; quantum in
te est, recitibus doloribus acerbiss. excrucias.

Hanc

Hanc conditori, hanc liberatori, hanc parenti
 tui amantissimo, tamq; bene de te merito gra
 tia rependis? Quis unquam eum a quo singulari
 beneficio affectus est, non amavit, non coluit, non
 observavit? Quis unquam eum qui tuendi, ac li
 berandi sui gratia sanguinem, ac vitam profu
 dit, non totis visceribus complexus, & ad re
 ferendam illi gratiam non est incensus? Quae nam
 haec est tanta ingrati animi tui significatio?
 Quis mentis stupor, ut haec non consideres?
 Sed vobis homini ingrato, vobis Christiano tan
 torum beneficiorum oblito: praeclearius cum il
 lo actum esset, si omnino Christianam religio
 nem non suscepisset. Atq; haec quidem sta
 tue Christum dicere, & exprobare potuisse.
 Quis obsecro tam ferreus, tam lapideus, tamq;
 communis sensus expers fuerit, quem allo
 cutio haec Christi crucifixi, haec conque
 stio, haec summorum beneficiorum exproba
 tio non molliat? non pungat? & a suscipiendis
 sceleribus non vehementissime deterreat? Heu
 nimis stupidus est, qui hisce rebus considerandis

DE PECCATIS AC

nō commouetur. & ad amandū Christum nō
incēditur.

CONSY. IIII

Quā dedeceat dei filiū sceleris susceptio.

REVOCAMUS etiam animū o. Homo ad
tuā nobilitatis, & dignitatis memoriā.
Es si quidem summi ac prapotentis dei filius,
vide igitur quam turpe, & absurdū sit, tan
tam te dignitatē peccando amittere: tantēq;
nobilitatis splendorem vitis, obscurare. Nam
cum peccato inquinari te pateris: qui eras dei
filius diaboli seruus efficeris, ac generis tui
claritati maximas tenebras offundis. Quam
vehemēter dolendū, quanq; vituperandū, est
eum qui filius dei, isq; charissimus est, effici fi
lium diaboli, quid aio filium? immo turpissi
mum seruum. Si quispiam regis filius, relictā
paterna domo, spreta clarissimi generis nobili
tate, repudiata regia dignitate, ad quam pro
pediem peruenturus erat. sese cupiam Aethi
opi deformi, pauperi, misero, & calamitose vl
tro in seruitutem daret: non commodius ha
bendum,

bendum, non liberalius tractandum, non in eo, quo decebat, honoris, & dignitatis gradu collocandum, sed fame, ac siti cruciandum, ignominia, ac dedecore afficiendum, assiduo, eoq; turpi, & nefario labore exercendum, nonne rem omnium maximè vituperandá ageret? nonne optimo iure in regis patris sui offensionem incurreret? tu vero o homo cum peccas, non te in seruiturè homini (id. n. tolerabilius foret) sed Dæmoni tradis: quæ tanto turpior, teq; indignior est: quanto ipse dominus, cuius te seruituti addixisti, fædior est, atq; detestabilior.

CONSY. V.

Diuini numinis gloriæ, nefarijs flagitijs labem inferri.

Pæterea quam indignū est, eum qui Dei opt. Max. filius est, in earū rerum studio esse, quibus efficitur: ut non solum a Deo parè te suo degeneret, verum etiam summo ipsū dedecore, ac macula afficiat? Qua fronte ille cum dominica preceatione vitur, audet dicere, Pater sanctificetur nomen tuum? quippe

AC DE PECCATIS

qui sanctissimū, omniq; veneratione, cultuq;
 dignissimū coelestis patris sui nomen nefarijs
 flagitijs dedecores. Dedecori profecto sunt deo
 ij, qui ea agunt inq; ea studia incūbunt: quibus
 nomen dei nō illustrant illi quidē, sed obscurāt
 non laudandu illud, sed incesto ore lacerandū
 ijs prebent, qui a christiana pietate abhorrent.
 Dici. n. vix potest quantum christianæ religi
 oni dedecus imponant ij: qui prauis sunt mori
 bus, & a christiana vitæ sinceritate alienis.
 Heu quam multos datis impuriſsimæ vitæ do
 cumentis perdunt: & interitu afficiūt sempit
 terno, pro quibus Christus vitā amisit. Sed
 Veh homini illi per quē scandalū allatū est, im
 mane profecto scelus cōmisit, ac propemodum
 inexpiabile. Quādo, n. o flagitiose, ne farie, ac
 sacrilege, restituēs fratri tuo animi vitā quā
 illi corruptis moribus tuis eripuisti? si fratrem
 nefarijs vestigijs tuis incedentē in sedes impio
 rum deturbasti: quando illum inde liberabis?
 Heu quot lachrymis expiandum est tantum
 scelus, quot, & quantis animi corporisq; cru
 ciati

ciatibus tam graue damnū est resarciendum.

Quo studiosius profecto connitendum est
 viro christiano : vt honestissime viuat : ne
 & christiano nomini turpitudinis notam
 inurat : & alios impurissimæ vitæ ante
 oculos posito exemplo, corrumpat : Quin
 potius illud totis viribus contendat : vt & chris-
 tianum nomen illustret, amplificetq; : &
 cæteros, datis integerrimæ vitæ documentis,
 ad pietatis virtutisq; studium inflammet.

Hoc. n. si fecerit : Euangelicis præceptis pa-
 rebit, quibus christianorum hominum vi-
 ta sic instituitur, vt non ipsis solum, sed alijs
 etiam emolumentum afferat : nomini vero
 christiano ornamentum, ac deo opti. &
 Maxi. gloriam, celebritatem, & commē-
 dationem pariat, & adiungat. Luceat, in Math.
 quit Dominus, lumen vestrum coram ho-
 minibus : vt videant opera vestra bona : &
 glorificent Patrem vestrum qui in cælis
 est. Qua re nulla esse debet homini chri-
 stiano charior & antiquior.

DE PECCATIS

CONSY. VI.

Non esse in hominis potestate
peccati se vinculo exolvere.

CONSydera etiam illud o homo, quia
et si in potestate, arbitr o ac manu, tua
sit peccare, ac quavis scelere te obstringere: nō
tamen in manu ac potestate tua positum est,
temerè peccati vinculo expedire, et in pristinum
gradum restituere. Suo arbitr o culpā suscipere
quis potest, ac expiare admissum scelus, non
nisi diuino beneficio: sic. n. ore propheterico olim
locutus est Dominus, perditio tua Israel, tan-
tū modo ex me auxilium tuum. Porro autē
qui scis avertatur, et ignoscat Deus, et
avertatur a furore iræ suæ, et non peribis?
Quinostia daturus sit tibi colligendi tui
ac expiandi sceleris spacium? Ignoras, ne
quā plurimos inter edendum facinus, extre-
mum vite diem obisse, ac continuo ad-
missi sceleris pœnas dependisse? alios vero
mille

ose. xij
Iona. ij.

mille flagitijs inquinatos, vita, ac luce hac mor-
 tali repete, & inopinato fuisse priuatos? Quã
 tã igitur temeritatis, quamq; præcipitis au-
 daciæ est, te spe veniæ concepta, scelus aliquod
 velle suscipere? An compertum habes fore, vt
 eam quam tibi polliceris, veniam consequaris?
 Qui scis, an tibi deus ad veterem gratiã re-
 cõciliandam aditum, postulantibus id quidem
 male, factis ac flagitijs tuis, intercludet? Quod
 n. inquis, cupiditati meæ obsequar modo, post
 contractum scelus lacrymis, & confessione
 expiabo: perinde est ac si diceres, mihi plagam
 nunc infligam: post ei medicinam afferã. An
 futura præseitis o insipiens? num exploratum
 habes in licitum vulnus posse sanari? Nonne
 inconsiderate ageret, qui curationis & reme-
 dy spe fretus plagam sibi insanabilem, ac mor-
 tiferam imponeret? Multo profecto tu impru-
 dentius, & inconsideratius agis, qui certissima
 impetrandæ veniæ spe ad ductus vinculo pec-
 cati ac cõpede grauiss. te obstringis, quem ipse
 perte nullo modo possis reuellerè.

Non facile expiari admissum scelus.

SED esto diuina miseratione resipueris: et peccata tenebris quas tibi offundi passus es, in lucē emergeris: lachrymas profundas, animū ac corpus tuū aflagas, sacerdotis vultum, ac iudicium subeas, vel certe subire statuas necesse est: quo in pristinā gratiā redeas. Neq; n. grauissimum, ac mortiferum vulnus facile curatur: aut admissum in deum scelus facile expiatur. Lachrymis, ieiunijs, precationibus, corporis & animi afflictatione, vitæq; emēdatione, suscepta culpa redimitur. Iam vero hæc omnia quæ sunt operosa? Omnē certe hūc laborem effugisses: si mentis innocentia conseruasses. Sed finge, te diuturna corporis animiq; afflictatiōe, profusis lachrymis, assiduisq; precationibus esse consecutum, vt non solum diuinum Numen tibi placares ac roconciliares, verū etiam vehementius adiungeres, maioriq; apud ipsum iam gratia valeres, quam vnquā antea valuisses: non tamen ex tua prolapsione

comoditate aliquam, aut fructum percepist.
 Nam si innocentiam sanctimoniamq; constā
 tissime seruans, hæc omnia fecisses (facere cer
 te debueras) ad multo maiorem altioremq;
 gratiæ, gloriæq; gradum peruenisses. Ex quo
 fit, ut nulli vnquam lapsio in peccatū fructū
 afferat & emolumentum. Mitto multa pec
 cando amitti: quæ resipiscendo recuperari nul
 lo modo possunt, cuiusmodi sunt Virginitas
 & perpetua incorrupta & inuiolata mentis
 innocentia. Quarum certe rerū iactura ma
 gno animi dolore & angore, multis etiam la
 chrymis deslenda ac deploranda est.

CONSY. VIII.

Quantum homo ex peccato detrimenti
 capiat.

Comprehende igitur ac meditare animo,
 quot & quanta peccatum ipsum &
 aspersa animolabes homini detrimenta affe
 rat. Imprimis .n. peccatum homini vitam
 eripit: vitam inquam non naturæ: quæ
 ipsi cum animantibus rationis expertibus

cōmunis est, sed gratiæ: quæ hominē deo cōmē
 dat, atq; coniūgit. Etenim deum qui vita est a
 nime, cordis domicilio extrudit, quo pulso
 e. cōto sic animus occidit, quæadmodū corpus
 sublata anima, omniq; cadauere terrior, de te
 stabilior q; efficitur: miser etiā & infelix, qui
 pe cui prestisset, omnino, nō viuere, quā flagi
 osam, deo q; odiosam vitam agere: & omnino
 in luce susceptū non fuisse, quā sūmo illo bono
 priuari, in q; sumum malum extremāq; mise
 riā incurrere. Dicitur non potest quā miser, quā
 q; aeternabilis sit is: qui deum non diligit, neq;
 colit, qui q; diuinitatem in pectore inclusam in
 habitā: emq; non possidet. Cum, n. omnia bona
 cum summo bono coniuncta, copulataq; sint: cō
 tra ab eo seuncta omnia mala, qui sūmo bono
 nō potitur, restat vt sūmo malo, quo cō omne
 in commodū omnisq; calamitas coniuncta est,
 conflictet. Qui vitam amisit, necessario in
 mortem incidit. Ex quo efficitur, vt pec
 catum non solum immortalis vitæ beatitate
 Verum etiā mortalis huius ac caduce
 felicitas

felicitate, hominem priuet, & spoliet.
 Efficit. n. illum non in futuro seculo modo: ve-
 rum etiam in presenti longe miserrimum. Nil
 lum siquidē fructum is, qui flagitio aliquo est
 inquinatus ex honestarū rerū studio, in quod
 fortasse incumbit, percipit, fructum inquam
 sempiternū, & immortalem: tamen si fluxa
 ac simul cum vita interitura emolumenta in-
 terdū consequatur. Nā et si quispiam eximis
 virtutibus præditus esse videatur, præclaras a-
 ctiones suscipiat: opes pauperibus largiatur: ad-
 de etiam pro tuenda christiana repub. & am-
 plicando diuini Numinis cultu sese telis, aut
 flammis obiciat, charitatis autem vinculo cū
 deo deunctus, cœniunctusq; non sit, nullā inde
 Pauli sententia, capit utilitatem: neq; se præ-
 bet dignum mercede gloriæ sempiternæ. Sic
 .n. equissimo diuinæ sapientiæ decreto sancitū,
 ac constitutum est: vt nullis alijs aditus in cœ-
 lū pateat, nisi ijs qui cū deo charitate, & ami-
 citia coniuncti, summa eum religione ac pieta-
 te in vita coluerunt. Heu quā miserū ac cala-
 mitosum

mitosum est fructu tot tantorumq; laborum
 priuari: ac mercede destitui. Hoc si tecum dili-
 genter expenderis miser & infelix homo,
 qui peccati vinculo obligatus in tenebris, situ,
 & squallore mentis iaces, nō dubito quin timo-
 re perterritus, tamq; graui damno, & iactu-
 ra permotus, resipiscas, ac reconciliari cum
 Deo opt. Max. tota animi cōtentione studeas.

CONSY. VIII.

Quam graues sint flagijs, diuina seue-
 ritate poenae constitutae.

AD haec vero damna & illud quā maxi-
 mum accedit: quod omni presidio atq;
 ope ea flagitiosus homo destituitur: quam Ec-
 clesia Mater sanctissima filijs sibi charissimis,
 ac christo fide & charitate coniunctis ferre
 consuevit. Nā Ecclesiae beneficia, merita, vo-
 ta, ac preces ipsius ad accessionem gratiae,
 in qua viri boni pietatisq; colentes sunt apud
 deum, conducunt: qui Christi capit non fide
 solum, sed etiam beneuolentia ac charitate ad-
 herescunt. Qui vero a toto hoc corpore, cuius

christus

Christus est caput, per luxum ac superbiã auulsi sunt: tamen si in Christi fide ac persuasione constanter permaneant, mēbra quidē illi sunt ecclesiæ (excipio hoc loco eos quibus & aditu tēpli, & conuictu coeterorū hominū Christianorū ab ecclesia est interdictū) sed tamē putrida: sensu ac vita carentia. Vide igitur o homo quanta insania ac temeritatis sit, aliquo te scelere astringere: quo fit, ut tot & tantis cōmoditatibus, priueris, contra vero tot & tantis incōmodis, interim dū hac luce fruēris, afficiaris. Iam vero cū ex hominibus domigraueris in quot calamitates, dāna et incōmoda, in quot deniq; supplicia incurras: dicēdo cōsequi quis unquā poterit? Neq; .n. unquā oculis, aut auribus perceptū, vel animo informatū cōprehensūne est: quæ sint ijs qui humana diuināq; iura violarūt: quiq; nō placato Numine vita excesserūt: diuina seueritate supplicia cōparata. Vidistine unquā ardentē fornacē crassifumi tenebris circūfusum? Cogita igitur, atque animo complectere, quā sit horribile quā tetrum

ac funestum illud domicilium in quo im-
 piorū mares excruciantur. Est .n. non do-
 micilium illud quidem, sed cauea quaedam
 potius horrenda, crassa nimis caligine circum-
 fusa, nimio hinc aestu, & calore, illuc vero sū-
 mo frigore, & odore teterrimo, quem neq; be-
 stiae quidem ferre possint, intolerabilis: ad haec
 eiulatibus, letibus, suspirijs, & ingentibus hor-
 rendisq; vociferationibus percipens. Acce-
 dunt demonū vultus truces, ac formidabiles,
 insultus praeterea, & intoleranda tormenta.
 Namq; demones Numinis diuini satellites
 sunt quidam: ac proinde in nefarios homines
 ira, odio, & inuidia inflammati, omne genus
 supplicij adhibent, quibus tamen supplicijs &
 ipsi miseriquā grauissime torquentur. Ad
 haec crudeles sunt & immanes: neq; vllius
 miseria, & calamitate ad misericordiā allici-
 untur. O domum miseram, omni luctu, ac
 calamitate resertam: o miseros, vereq; infeli-
 ces eos, quos Christus iudex seuerissimus in
 illas impiorum sedes, pro flagitiorumq; ac sce-
 lerum

lerum magnitudine, cruciandos detrusit. Certe praclarior cum illis actum esset, si editi in lucem nunquam fuissent: quam ut summis malis oppressi, vitam in omnes seculorum aetates miserrimam acerbissimamque producerent. Necesse est. n. ut qui summum bonum respuerunt, summo malo & in commodo afficiantur: Heu quanta felicitate, quanta gloria, quantum denique bonis & copijs sese impij, quo bonis vitae fruerentur, ac caducis voluptatibus poterentur, ipsi priuarint: quibus tamen bonis illi perfruentur, qui Christum, dum viverent, ea qua debuerunt, pietate coluerunt. Ac de ijs quae ad scelera defendenda, actionis viribus, fugienda valent, satis a nobis est dictum, reliquum est, ut formam conquisitionis ac deplorationis eiusdemus: qua homo uti debet: cum sese harum rerum consideratione mollitum, punctum, ac permotum esse animaduertit.

Con

P R E C A T I O

Conquestio ac lamentatio quã facere debet is, qui redire in veterẽ gratiam cum deo, vel certe presentis accessionem sibi fieri cupit.

A G E I A M o homo qui multorum flagitiorum in deum procreatorem omnium, parentemq; tuum admissorum, tibi es conscius: lachrymis, angoribus, & lamentis te dede, deumq; tuum placare, ac tibi vehementius adiungere, ac conciliare stude. Nullũ. n. manus, ac gratius deo sacrificiũ pro expiandis peccatis tuis facere potes: quã si animũ illi tuũ afflictũ sũ missumq; obtuleris. Nam qui pro delendis hominũ peccatis acerbissimã mortem pertulit: animũ vehementer afflictatum, ei demissum nũquã aspernatur. Quare vt id facilius cõsequaris: præscribã tibi cũ ipsius precandi, tũ deplorandorũ scelerũ si minus disertam certe piã rationẽ. Vbi igitur ysrebus quas supra scripsimus, consyderãdis animoq; meditandis, te senseris commoueri: & ad ante actã vitæ pœnitentiã, scelerũ de testationẽ

et reliqua vitæ emendationē quodāmodo inci-
tari, delige tibi locū aliquem a frequentia &
tumultu remotum: ibiq; humi abiectus, et ad
pedes Christi tua causa cruci affixi prostratus,
amaro, afflicto, supplici, et demisso animo, cui
lacus, flens, oculis humi defixis, Deo tuo pro ve-
nia peccatorum impetranda ad hunc modum
supplica.

precatio.
P R E C A T I O

V M M E, P R A E P O T E N S
immense optime, clementiss.
me, homini mq; amantiss. me
deus: reuerende, colende atq; a-
mande, ego ille, ille inquam sum, quem eximia
bonitate tua cum no: essem condidisti ac pro-
creasti: cui imaginem diuinitatis tuæ decētissi-
me impresisti: ac salutari lauacro candorē in-
nocentiæ liberalissime tribuisti: sed heu in scul-
ptam animo diuinitatis tuæ imaginē, quam
virtutibus ornare debuissē viijs deformauī,

PRECATIO

ac veluti cæno obliniui: innocentiamq; amisi.
 Ego ille sum flagitiosus & nefarius: qui te
 deum meum impudenti ac præcipiti audacia
 contempsi: tuis præceptis, tuisq; legibus parere
 recusavi, ac meam cupiditatē tuæ iustissimæ
 antetuli voluntati. Ego nullius precy homun-
 cio, infimus pulvis, te præpotentē deū, in cuius
 cōspectu ac præsentia mutāt, ac cōtremiscunt
 columnæ cœli, ausus sum aspernari, reycere,
 & repudiare? non pertimui, non horrui regiā
 diuini numinis ledere ac violare maiestatem?
 heu mihi Deus meus, ego pulvis & cinis te offē-
 di? te ad iracundiam concitavi, quem summæ
 Angelorum mentes venerantur? throni, ac
 domminatus cœlestis curiæ reuerentur? cuiq;
 Angeli, & Archangeli, atq; adeo omnis tam
 cœlestisquam terrestri natura ad nutum obe-
 dit, & obitēperat? Ego miserrimus, vilissimus,
 ignobilis, sordidus, humi repens & abiectus, o-
 bedientiam immensæ maiestati tuæ debitam
 abicere non dubitavi: me peccātem terra sustē-
 tauit? cœlum texit? aer vitali spiritu aciuuit?

Angeli

PRECATIO Fo. XIX

Angelici spiritus tolerarunt? o bone Iesu ne omnes creaturæ tuæ in me impetum facerent: ac scelerum in te commissorum grauissimas pœnas expeterent: tua singularis bonitas, & immensa clementia effecit. Etenim ipse clementissime Deus, quominus mihi nocerēt, prohibuisti: quoniam interitu peccantium minime delectaris, sed salutem omnium ut ardentè appetis, ita quā diligentiss. procuras. Tua igitur immensa bonitas Domine deus me peccātem, et alia atq; alia scelera suscipientem tolerauit: & ad resipiscendum quotidie inuitauit: tua patientia me multis ac magnis sceleribus obligatum: & vitæ morumq; emendationē quotidie procrastinātem hæctenus expectauit. Heu quoties vocari, & ad virtutis studium adhortanti parere nolui? quoties etiam atq; etiam expectantem neglexi: tu me mitissimo animo sepe expectasti: ego auersissimo abste animo patientia tua sum abusus. Sustinuisti tamen singulari mansuetudine quotidiana mea conuicia, & grauissimas iniurias: sustinuisti in-

c iii quam

XIX . . .
 PRECATIO

quam, teq; ne in me statim animaduertes
 represisti: heu inclusa diuissime animo iram
 aliquando in me vniuersã profusus. Tũ de
 mũ loqueris quasi parturiens. Quid igitur a
 gam domine deus, qui tot flagitiorũ mihi sum
 conscius? inducar ne in desperationẽ? absit, tua
 .n. misericordia infinitis partibus omnẽ in te
 factã superat offensionẽ. Quid igitur faciã
 manus ne mihi afferã? afferrẽ quidẽ certe: ni
 si id scirẽ sanctissimæ voluntati tuæ repugna
 re. Scio igitur domine scio quid agã: quoue nu
 mentũ colendũ, ac venerandũ placabo: quo
 animaduersionẽ tuã effugi: quo iræ tuæ scele
 rũ vindici occurrã: lachrymis, anguribus, &
 gemitibus me dedã: corpus animũq; meũ affli
 ctabo: et anteaã vitã tristissimo et acerbissi
 mo luctu lametabor. Est .n. tibi sacrificiũ odo
 riserũ spiritus afflictus: cor contritũ, fractũ,
 et sũmissũ nunquã despexisti. Cõfiteor igitur
 domine deus meus me diuinæ voluntati tuæ re
 pugnasse: idq; facere ac suscipere non dubitas
 se: quod tibi maxime displiceret: mihi vero
 summe

psal. 1.

PRECATIO Fo. XX

Summe placeret . Fateor et agnosco heu nimum
 unum ingratum meum in tuam celsitudinem
 animum, deleo quod summorum tuorum in
 me beneficiorum immemor, te deum atq; ef-
 fectorem parentemq; mei amantissimum
 spreuerim, repudiauerim, & contempse-
 rim: meq; ultro diabolo in seruitutem tra-
 diderim. Proh dolor, qui eram filius dei:
 diaboli seruus sponte effectus sum: quare et di-
 gnitatē meam amisi: & te prapotentē Deum
 singulari iniuria affeci. Clementissime Iesu
 sponsam tuā animam meam: pro qua innume-
 ros cruciatus pertulisti: quam tibi fidei, & cha-
 ritatis vinculo coniunxisti: vitijs consturpari,
 ac deformari sum passus. Heu heu domine
 Iesu tua vulnera refricavi: ac quantum in
 me fuit, te cruci iterum affixi: ô ingratitudi-
 nem meam detestabilem, te pro tanto in me
 collato beneficio non dilexi neq; obseruaui? im-
 mo vero, quod intolerabile est, te grauissime of-
 fendi, & acerbissime excruciaui? iam. n. tum
 domine, cū in crucē tolerabilis, te peccata mea

P R E C A T I O

que animo cernebas, mirum in modum ange-
 bant atq; torquebant. Ego domine, ego miser
 & infelix, qui sanctissimum imperium, tre-
 mendumq; numen tuum non sum reueritus,
 te ad subeundum crucis supplicium compuli:
 ego tibi vulnera, ac plagas imposui: ego tibi
 moerendi ac lugendi omnem causam materiamq;
 prebui. Quam quidem certe dolorem, luctumq;
 tuum quotidianis flagitijs quasi renouaui. Cum
 igitur o bone Iesu me tot ac tantis flagitijs ob-
 strictum ac contaminatum esse cernam: nihil
 habeo reliquum, quam ut ad te quem contem-
 psi, cuiusq; odium, ac grauem offensionem in
 me concitavi, confugiam: tuamq; opem & mi-
 sericordiam implorem. Noui miserationes tu-
 as: perspecta habeo viscera tua clementissima,
 cogitavi tuam in nos homines ardentissimam
 charitatem: scio paratissimum te esse illi om-
 nia crimina lubentissime condonare: pro quo-
 libera uero vitam, ac sanguinem profudisti: quem
 tantis cum laboribus, & acerbitatibus e seruitu-
 te diaboli redemisti: tibi igitur me dedo o bone

Iesu

PRECATIO Fo XXI

Iesu: tibiq; in seruitutem trado ac dico perpetuam. Precor regiam maiestatem tuam, me exulem ac fugitiuum sine charitatis excipiat, damna animo meo per flagitia importata, reliquæ vitæ emendatione cumulatissime resarciturum. Adsit mihi modo eximia bonitas tua: meq; ab omni flagitio liberum purumq; conseruet: & in omni vita integerrimum tueatur. Da seruo tuo o Christe rex, hoc beneficiũ vt te quam religiosissime colat: totisq; visceribus complectatur: tuo solum honori studeat: tuis decretis obtemperet, & ab ijs omnibus quæ abste distrahunt separantq; animum, vehementissime abhorreat. Per temetipsum Iesu Christe qui es deus benedictus in omnes seculorum ætates. Amen. Vbi ad hunc modũ in presentia Dei opt. Max. ac confessu honorifico angelorum, magno cum dolore, luctu, ac cõquestione tecũ expostulaueris: omniaq; tua scelera generatim, atq; in summa exposueris: commodum erit vt virginis deiparæ ac clementissimæ Matris, & sanctorum Angelorum

DE DESPICIENTIA

rū, cœlitumq; omnium: eorū præsertim quibus
colendis magis deditus es patrociniū, opēq; im-
plores: eosq; in posterū diligentius, atq; ardē-
tius venereris. Cōsiderādis etiā afflictionibus
& acerbitatibus Christite diligentissime da-
bis. Nullū. n. mihi crede, ad declinandum, res-
puendumq; peccatum aptius præsentiusq; re-
medium, & ad amandum deum nullum ma-
ius incitamentum potes adhibere.

INCITAMENTI AMORIS

erga deum secundapars: quæ multis ratioibus
demonstrat, non esse quod homo vitæ, rerumq;
externarū studio ac cupiditate teneatur.

DE ijs quæ pertinet ad vitæ contēptionem, re-
rumq; humanarum despicientiam.

CONSY. I

Non esse indiuitijs vitā beatā constitutam.

Quibus rebus cōsiderandis homo
assequi posset: ut flagitiorū odi-
um cōciperet: superiori libelli hu-
ius parte abunde demonstraſse
nos arbitramur: reliquum est ea expona-

PRECATIO Fo XXII

mus, quibus animo agitandis idē ad res exter-
 nas elato ac celfo animo cōtemnēdas ardentē
 incitetur. Nā qui rerū humanarū cupiditate
 ducitur: fieri nō potest ut se totū dedat Deo:
 aut animi integritatē innocētiāq; conseruet.
 Quare cū propositū nobis sit ea perscribere:
 quibus animo cōplectendis, diligēdi, ac venerā-
 di numinis studio inflā mari homo possit, nō ali-
 enū instituto nostro fore existimauimus: si ea
 etiā colligeremus, ac literis mādarem: quæ
 valerēt ad humanarū rerū contēptionē atq;
 despicientiā. Principio itaq; persuade tibi o ho-
 mo, illud in rebus humanis minime reperiri,
 quod cūcti mortales expetūt: cuiusq; adipiscē-
 di gratia omnē laborē, curā, sollicitudinēq; sus-
 cipiunt, tranquillitatē scilicet et quietē. Omnes
 quieti ac trāquillitati ei quæ cū beata vita cō-
 iuncta est, auide student: eamq; sibi & in labo-
 ribus perferendis: & periculis adeundis,
 proponunt, huius gratia, alij honores, alij di-
 uitias: alij deniq; corporis voluptates auidissi-
 me cōsectantur. Sed miseri operam perdunt
 neq;

DE DESPICIENTIA

neq; voti compotes vnquam efficiuntur. Nihil
 est. n. in rebus humanis, quod creatura ei qua
 rationis est particeps ac diuinitatis capax, quie
 rem afferre, aut abunde cumulateq; possit sa
 tisfacere. Quod ipsum facile intelliges, si ea
 qua mortales in vita expetenda ducunt: singu
 latim consyderaueris. Censes necos qui diuitijs
 affluunt, tranquillitatem animi eam, qua in bea
 ta vita posita est, esse adeptos? Errore profe
 cto magno captus es, si ita existimas. Dici. n.
 vix potest: quantum acerbitatis, sollicitudinis,
 & negotij, diuitiae hominibus afferant. Maxi
 mis laboribus parantur: multo maiori cura, &
 solitudine retinentur. Quanta sollicitudi
 nem, ac vigilantiam adhibeat necesse est is; qui
 paruas opes tueri ac conseruare contedit? Heu
 quam turbulentis animi motibus miser agita
 tur, dum timet nequid sibi per vim eripiat,ur,
 ne furto quicquam tollatur, ne quid deniq; de
 summa decedat: ne praedia, villesq; quidpiam
 detrimenti capiant: ad extremum ne insigni
 aliqua calamitate accepta eo vitae praesidio de
 stitua

stituatur. Sunt. n. eiusmodi copia ac diuitia,
 quas fortuna prestare possit & eripere. Quã
 igitur quietem opes dare hominibus posse pu-
 tas: quæ facilius amitti possunt quam parari:
 facilius citiusq; profundi quam cõgeri? queq;
 arbitrio fortunæ vt dantur ac suppeditantur
 indignis: ita auferuntur inuitis? Siquid diuiti-
 bus ereptum, si quid furto sublatum, si qua de-
 niq; decessio de summa facta est: o bone Iesu
 quam franguntur animo, quanto moerore &
 dolore afficiuntur? Necessè est. n. vt qui infor-
 tuitis, fluxis, ac caducis rebus felicitæ, ac vitæ
 præfidiũ posuerunt: crebris fortunæ telis (ve-
 lint nolint) perãtur, ac motibus animi assidu-
 is, quasi turbulentissimis tempestatibus iactẽ-
 tur. Iã vero hic timor, hæc sollicitudo, hæc curæ
 quã impeditum, et implicatũ teneãt animũ, et
 a deo diligendo, ac colendo retardent: explicari
 verbis vix potest. Qui. n. fieri potest, vt is de-
 um diligat, ac rotis visceribus complectatur:
 qui diuitias amat? qui fortunæ amplitudine
 delectatur? Coelestis ne patriæ desiderio fla-
 grabit

DE DESPICIENTIA

grabit is, qui thesaurũ suũ humi defossũ habet? in diuinarum vero celestiumq, rerũ cogitationẽ diues qui incumbet, qui omnes curas suas ac cogitationes in terrestriũ rerũ vel cõparãdarum, vel augendarũ, studio defixit? quiq; infinitis sollicitudinibus huc et illuc distrahitur rapitur, et impellitur? quare cũ deus op. Ma. ã in eius solũ animo quiescat: ac quasi in quodã sibi gratissimo domicilio sedẽ collocet, qui quietus est, et ab omni perturbatione, sollicitudine, et agore vacuus: hominis aut diuitis animus varijs sit curis, negocijs, ac sollicitudinibus prepeditus: fieri profecto nulla ratioẽ potest, vt in eodiuinũ illud numẽ pacis et quietis amãtissimũ sedẽ collocet, atq; domicil. ã. Qua prop. er miserimus sit diuitis animus necesse est: quippe qui ab studio colẽdæ pietatis remotus à deo prorsus auersus sit. Cũ vero deus sit sũmũ bonũ: et creaturæ eiusquæ mētis est cõpos vniuersa beatitudo: reliquitur vt diuitis animus qui sũmo bono non adherescit: nõ modo sit miserimus, verũ etiã tenuissimus: inanisimus, adde etiã, longe

longe flagitiosissimus. Nā cuius mentē diuini-
 tas non occupauit: diabolus humani generis ho-
 stis infestissimus occupet, et crudeli dominatu
 opprimat necesse est. Porro autem qua quiete
 frui illū posse putas: qui diaboli tyrānide oppres-
 sus tenetur? qui varijs cupiātibz inseruit?
 ipse se animus male sibi cōscijs excruciat: at-
 q; libidinibus, veluti quibusdā furijs exagita-
 tus, nullā vnquā partē quietis, nunquā si-
 bi ipsi satisfacit. Quocirca praeclare dominus Luc. viij
 Iesus, copias ac diuitias vepribz similes esse di-
 xit. Nā quēadmodum vepribz corpus: ita ve-
 rum obundātia pūgitur, ac peccatis, ceu vul-
 neribus īpositis, animus sauciatur. Præterea
 quēadmodū sentibus oppressa ac suffocata se-
 mina vim omnē gignēdi procreādiq; amittūt
 neq; vllos proferunt fructus: ita etiā animus
 vitæ sollicitudinibus, opibus, ac delicijs suffoca-
 tur et obruitur, vsq; adeo: vt nullū prorsus fructū
 edat vitæ īmortalitate dignū. Ex quo fac-
 tū est, vt idē dominus et cōseruator nrī Chri-
 stus Iesus, facilius esse cēsuerit, nāticum funē Luc. x
 per foramen acus vij.

DE DESPICIENTIA

acus immitti: quam hominem diuitijs afluens
 tem in cœlestem vitam ingredi. Quo circa di
 uini sacrarum literarum scriptores, auctore
 Spiritu sancto, multis in locis mortales a qua
 rendis, consecrandisq; vel certe amandis am
 plectendisq; diuitijs deterrent. Cur igitur o ho
 mo ex ijs rebus quietem ac trāquillitatem ani
 mi petes: e quibus magnæ sollicitudines: infi
 nitæ cupiditates, ac turbulentissima tempesta
 tes existunt? Sed fingamus hominem opibus
 abundantem, deum ardentissime venerari:
 (non. n. hoc fieri non potest) an putas hunc diui
 tijs esse contentum? Existimas ne animum il
 lius rerum abundantia esse quietum & exple
 tum? Audi obsecro præstantissimum virum
 & serenissimum regem Dauidem: ma
 ximis illum quidem copijs & opibus prædi
 tum: audi inquam illum diuinam opem implo
 rantem, seq; pauperem, omniq; vitæ præsidio
 destitutum ingenue confitētem: respice, inquit
 in me domine quia vicus & pauper sum ego,
 & alibi. Ego vero egenus: & pauper sum
Deus

Deus adiuuame. O rem admiradam? Quid? psal. lx
ix
 se ne pauperem, inopem & egentem adpellat
 is: qui maximis copys circumfluus, & amplif-
 simis honoribus auctus est? Haccerte re vir
 ille magnus, & omni genere laudis excellens
 apertissime declarauit: hominem diuinitatis
 capacem, coelestibus ac sempiternis opibus fru-
 endis natum terrenis diuitijs non modo non ex-
 pleri satiariq; verum etiam in summa egesta-
 te, ac paupertate esse: ac proinde illud solū ipsi
 esse expetēdū, ut deo arctissimo charitatis vin-
 culo coniungatur: in quo vno vniuersa hominis
 beatitudo, quies ac tranquillitas posita est. Di-
 ci. n. vix potest, quam sit vilis homini dei amā-
 ti, quam grauis ac molesta fortunæ amplitu-
 do: rerumq; externarum abundantia: atq; co-
 quidem grauior, & molestior: quo magis ani-
 mum ipsius a consideranda diuinitate, eiusq;
 dulcedine ac suauitate percipienda fruendaq;
 retardat. Quocirca libenter hic vir Christo
 deditus, sese fortunis omnibus ipse dispoliaret:
 si id aut temporis ratio, aut susceptum munus

DE DISPICIENTIA

psal. lxx
119
 honoris et dignitatis pateretur. Verū quoniā
 niam id fieri minus potest, paupertatē certe et
 mendicitatē animi eā: quam Christus sūmam
 beatitudinē, et amplissimas opes esse dixit, libē
 ter ampicētur: eamq; constātissime seruat:
 illud Davidicū crebro decantās: Quid mihi
 est in cœlo et à te quid volui super terrā? Deus
 cordis mei: pars mea, deus in eternū. Hoc unū
 perpetuo cogitat, hoc ardentissime desyderat,
 hoc studiosissime postulāt, ut scilicet corporis
 custodia solutus in cœlū euolet: Deoq; suo, quē
 ardēter diligit, sempiternæ charitatis vinculo
 adherescat: ipsiq; iucundissimā faciē intueatur
 illoq; sūmo bono perpetuo potiatur. Ex quibus
 oībus intelligi facillime potest, fortunæ amplitudi
 nē, rerūq; abundantia nulla ratione posse ho
 mini illā, quā expetit, quietē dare: sed cōtra an
 gorē, perturbationē, ac solitudinem afferre.

CONSY. II.

In honoribus vitā beatā nequaquā esse positā
 Iā vero honorū āplitudine, imperio, et domi
 natione, quiescere ne atq; expleri animū homi

nis existimas? Minime profecto. Multis certe
 sollicitudinibus, curis et angoribus opprimatur
 necesse est is: qui summum in repub. tenet dignita-
 tis gradum, qui omnibus imperat: aut partem aliquam
 reipub. curat et administrat. Nam qui principis
 officium tueri, ac tradito sibi commissoque magi-
 stratu rectissime fungi cupit: quique in repub.
 gerenda non priuatam, sed communem potius vilita-
 tem sequendam sibi esse duxit: nequaquam quieti
 aut otio indulget: sed in eam curam, accogitationem
 noctes ac dies incubit: idque summo studio ac soli-
 tudine prouidet: nequid scilicet resp. detrimen-
 ti capiat, ne ciuitatis otium latrociniis, seditioibus
 aut factioibus perturbetur, ne patriae libertas
 eripiatur: ne denique hostili dominatu oppressa
 ciuitas funditus euertatur. Quocirca huc iam
 consilia omnemque conatum confert, ut scilicet reg-
 num suum quam beatissimum, florentissimum, paccia-
 tissimumque conservet. Hoc porro tuenda rei
 pub. studium, haec in patriam charitas, quot ac
 quantas animo inueniat sollicitudines: quot curas,
 anxietates, agores molestias, quot denique nego-
 tia afferat, nemini

d u non

DE DISPICIENTIA

nō arbitror esse perspectū atq; cōpertum. Si
 qua vero calamitas rēpu oppressit: si externa
 aut in testina bella orta sūt: quot miser princi-
 pis animus curis oneratur? quot solitudinibus
 distrahitur? quo dolore afficitur, quoue metu
 torquetur? Ipse solus pro salute omniū excu-
 bat: ipse omnē curam ac solitudinem suscipit,
 dum cogitur commissam suæ tutela ac fidei
 patriam tueri: et impendentem calamitatem,
 oblataq; pericula propulsare: ac durissimum
 seruitutis iugum è ciuium suorum cervicibus
 depeilere. Hæc autem rerum publicarum con-
 uersio ac perturbatio quantopere principis a-
 nimum excruciet: angat ac sollicitum reddat,
 exprimi verbis vix potest. Hæc omnia vide-
 rat vir ille prudentissimus, qui oblatum sibi
 diadema regium cum aliquandiu manibus te-
 nuisset, et attentius consyderaasset: dixisse tra-
 ditur, onobilem magis quam felicem panum,
 quem si quis penitus cognoscat, quam multis so-
 litudinibus, periculis, & miseris refertus sit:
 ne humi quidem abiectum, ac iacentē tolleret.

Quis. n. honoribus a deo deditus est, quis tanta
 ambitione flagrat: qui cum labores, erum-
 nas, solitudines, angores animi horũq; simi-
 lia, quæ cum regio munere ac dignitate coniũ-
 cta sunt, attente consideret: principatum ap-
 petat & affectet? Quis rursus principum ac
 regum est, quem non plerumq; suscepti mune-
 ris onerisq; poeniteat? cui non diadema Regi-
 um grauiſſimum videatur? O quam libenter
 imperium, dignitatem, regiasq; opes cum mo-
 nachorum obedientia, ac mendicitate cõmuta-
 ret is, qui de regno in discrimen vocatur, qui
 aduerso rerum enẽtu sæpiſſime perturbatur.
 Atq; hæc est p̃patriæq; amanti principis vi-
 ta. Quid vero de tyranni vitã loquar? Hac
 certe nulla miserior, tetrrior, acerbior, turbulẽ-
 tiorq;, nulla deniq;, detestabilior esse potest.
 Nam quam quietam, aut iucũdam vitã eum
 agere posse putas: qui assiduo metus cruciatu
 angitur? qui acerbissimum omniũ in sese odi-
 um, ac grauem offensionem concitauit? Qui
 propter dominatus cupiditatem in carcerẽ se
 d iiii ipse

DE DESPICIENTIA

ipse inclusit? qui nulli se facile credit, ac cōmit-
 rit? qui nullum sibi fidelē amicum arbitrat ur
 qui omni deniq; cultu, humanoq; victu caret?
 Quā porro misera, quāq; solitudinis, anxie-
 tatis, terroris ac formidinis plena esset tyran-
 ni vita, satis declaravit tyrānus ille: qui quē-
 d i ex assentatoribus, fortunas eius, copias, do-
 minatum: magnificentiā aedium regiarum,
 vestium ornamenta, cōquisitissimas epulas, ac
 deniq; rerum omnium abundantiam magnifi-
 ce cōm: morantē, ac verbis supra modum effe-
 rentē, in aureo lecto mira operum varietate
 depicto collocari iussit: tū mensas exquisitissi-
 mis epulis refertas extrui: abacosq; plurimos
 argento auroq; cœlato ornari, incendi odores,
 ac coetera omnia que ad regiam magnificen-
 tiam apparatusq; attinebant, præcepit adhi-
 beri. Postremo in hoc medio apparatu, distric-
 tum enseseta equina è lacunari appensū de-
 mitti iussit: ut ip̄deret illius beati ac fortuna-
 ti cervicibus. At ille timore perterritus, et in
 varias partes animo ac cogitatioe distractus:

nō modo vllā ex hac omnium rerum abundātia: ex hoc splendido ac regio apparatu non coepit voluptatē: verum neq; oculos etiam ad ea quae apposita et proposita erant conuertit. Deniq; a tyrāno petijt, faceret sibi abeundi potestātē: omnē se illam fortunae amplitudinem, illum regiū apparatus libenter aspernari: nolle cum vitae discrimine alijs dominari: & omnis generis delicys non tam frui, quam abundare. Qua certe re tyrannus ille declarauit nihil ei esse beatum: nihil suaue & iucundum: cui assiduus terror impendet: cuiusq; vitae perpetuae insidiae comparantur. Haec autē quae cum regij muneris functione, & tyrānico dominatu coniuncta esse: ostendimus: eadem & in iis muneribus obeundis cernuntur: quae ad Ecclesiae administrationem pertinet. Quae. n. Principes, ac summos in repub. viros angit mētis sollicitudo, eadē ipsa eos qui regē de Ecclesiae praefecti sunt, mirū in modū sollicitos tenet: si modo ecclesiae paci ac tranquillitati omnibus modis sibi consulendum putent. Quae

DE DESPICIENſIA

rurſus formido & angor tyrannos: idem improbos Eccleſiæ rectores: quos Chriſtus in Euangelio mercenarios ac fures adpellauit, uehementèr excruciat: neq; mente quieta eos coſiſtere ſinit. Qua certe animi quiete ac tranquillitate ſublata, nulla unquã homini poterit eſſe beatitudo. Qui. n. fieri poteſt, vt ille poſſit eſſe beatus, cuius animus ambitione, odio, et inuidia, ac ſexcentis alijs egritudinibus implicatus in varias partes traducitur?

CONSY. III.

Voluptates corporis nequaquam homini ad beate, ac iucunde viuendũ conducere.

AN exiſtimas in fruendis voluptatibus iucundam, ac felicem vitam eſſe conſtitutam? Erras proſecto, ac turpiter labe- ris, ſi hoc tibi perſuafiſti. Etenim qui voluptatibus corporis ſe totos dediderunt: eam quã expetunt animi quietem ac iucunditatem, potiundis voluptatibus minime conſequuntur: id quod facile intelliges: ſi ea quæ ex nefarijs voluptatibus naſcuntur incommoda, diligenter

ter

ter consideraueris. Principio. n. omnes corpo-
 ris voluptates amarissimos & acerbissimos
 habent exitus. Nam & si initio dum percipi-
 untur, iucunditate quadam perfundant, ac de-
 liniant animos: ad extremum tamen tedio, ac
 dolore afficiunt. Natura. n. ita comparatum
 est: vt omnes corporis voluptates in gens fasti-
 dium consequatur: ne scilicet auide repetatur.
 Poterit ne igitur perceptio voluptatis homini
 quietem, atq; eam quam ardentem expetit ani-
 mi iucunditatem prestare: quæ amaritudinis,
 fastidij ac pœnitentiæ sit plena? Qui. n. id ap-
 petit vt quieto, iucundo, hilari ac beato sit ani-
 mo: nihil magis sibi quam dolorem, tedium, ac
 fastidium declinandum putat. Quare cum
 fœdæ corporis voluptates tedium cruciatuq;
 maximum potiuntur afferant: fieri non potest,
 vt beatum quempiam efficere possint. Taceo
 quæ ex nefaria libidine voluptatis homo detri-
 menta capiat. Nam voluptatis nimia percep-
 tio, vires corporis extenuat, florem iuuentutis
 extinguunt, atq; postremo corpus effœminat
 magnis

DE DESPICIENTIA

magnisq; & variis morbis afficit: quibus homo voluptarius totius vitæ spatio implicatus: non quietam ille quidem, iucundam, ac beatam: sed miseram potius & acerbam vitam degit. Tū demum viribus afflictis, agro corpore ulceribusq; cōfecto, intelligit homo voluptarius: quam nihil habeant voluptates cum felicitate coniunctum. Prætereo quot vitiis animum contaminent ac corrumpant nefariæ corporis voluptates, nullum est. n. facinus ita immane, nullum tam atrox flagitium, ad quod suscipiendum hominem voluptatibus deditum nō inflammet, ac compellat nefaria libido voluptatis. Qui. n. voluptate capitur: nulli non vitio eum dedi necesse est. Nullos unquam facinorosiores, ac flagitiosiores extitisse memorie proditum est iis: quos tenuit poti idæ voluptatis cupiditas ardentissima. Quare cū voluptas sit omnium flagitiorum altrix, ac malorū omnium veluti quodd. i. seminarium: fieri non potest, vt quietē, ac beatitudinē iis afferat: qui eā furētes et inflāmati libidine consecantur.

Est.

Est. n. cū studio vitiorū summa miseria, corpo-
 ris et animi aegritudo perturbatio; cōiuncta
 Ex quibus omnibus perspici quā facillime pot:
 nihil esse in vita quod beatitudinē ac quiete ho-
 mini prestare possit. Nā cū præter opes, hono-
 res, ac voluptates, in vita nihil sit aliud expetē-
 dū: hæc autē, vt est a nobis abū. de demōstratū
 felicitatē ac tranquillitatē nulli dare possint:
 cōficitur profecto, nihil esse in hoc seculo quod
 beatum quempiā efficere possit, ac sua, vt in-
 quit ille, sorte cōtentum. Quis. n. vāquā Solo-
 mone hebræorū rege locupletior, ornatior, sa-
 piētior, ac deniq; vt vno verbo dicā, beatior ex-
 titit? audi tamē quid vir ille sūmus, cunctisq;
 mortalibus opibus, honoribus, sciētia, voluptari-
 bus etiā ac deliciis ārecellens: de his rebus, ac de
 n̄ diuersa humana felicitate senserit eo in libro
 quē de humanarū rerū despiciētia scriptū re-
 liquit, Vanitas vanitatū, dixit Ecclesiastes, va-
 nitas vanitatū: et omnia vanitas. Deinde ostē-
 dit multis verbis, se eā quā expetebat animi
 quietem ac tranquillitatem: neq; rerum
 exter

DE DESPICIENTIA

externarum abundantia: neq; honorum am-
 plitudine, atq; potiundis omnis generis volupt-
 psal. iiij tibus fuisse consecutum. Fily igitur homi-
 num cur diligitis vanitatem: & queritis men-
 dacium? fallaces diuitiæ, fallaces honores, falla-
 ces & voluptates, quippe quæ falso beatitudinẽ
 promittant. Cur igituro homo tantum desipis
 vt amplectaris mendacium, & falsas quasdã
 felicitatis vmbas tanto studio consecuteris?
 Quanto profecto rectius tibi cõsuleres, si pru-
 dentissimi ac grauissimi regis immo spiritus
 diuini testimonio crederes: & spretis cunctis
 rebus humanis in solo deo sũmũ bonũ poneres:
 contẽptaq; mortali vita, in coelesti illo ac beatif-
 simo regno sempiternæ quietis domiciliũ collo-
 cares. **CONSY. IIII.**

Quã sint res humana fluxa, ac caduca.

Illud etiam ad contempcionem rerum hu-
 manarum te vehementer incitauerit: si cõ-
 syderaues quam fluxa ac caduca sit vniuer-
 sa vitæ beatitudo. Esto vel ex diuitijs, vel hono-
 ribus, vel voluptatibus felicitatis aliquam par-
 tem:

tem, quod minime fieri potest, fueris consecutus: quandiu putas adumbratam illam felicitatem duraturam? quamdiu permansuram? Nam vt taceam quot fortuna telis obiecta proposita q; sit illa felicitatis effigies: interitu certe, & extremi diei obitu prorsus tollitur atq; eripitur. Vbi nam sunt reges? Vbi principes? Vbi diuites? Vbi sapientes? Vbi deniq; sunt ij, qui orbem in ditione tenuerunt? qui beati esse vulgo existimati sunt? Cunctos mors sustulit e medio: ac beatitudine spoliauit. Nihil eorum quibus in seculo agentes fruebantur utebanturue: non copias, non honores, non demũ delicias in sepulchrum intulerunt. Quẽ admodum .n. nudi in vitam sunt ingressi: ita etiam nudi, ac rebus omnibus dispoliati ex ipsa demigrarunt. Sola .n. benefacta, aut malefacta homines, cum vita excedunt, prosequũtur pro illis quidem premio immortalis, pro his vero sempiterno supplicio afficiendos. Heu quot principes, quot reges, quot diuites, quot sapientes, qui felices dum viuerent sunt habiti tãdem

VITA

DE DESPICIENTIA

Iob. xxi
Sapi. v.
 Vita ac luce privati: subito omnibus bonis erepti, summis malis ac miseris sunt oppressi. Dicunt, inquit Iobus, in bonis dies suos: & puncto temporis in infernum descendunt. Quem nã quaeso illi ex copijs, honoribus, et voluptatibus, imperio, et gloria fructum perceperunt? Omnia illa dilapsa sunt quasi umbra: earumq; rerum nulla extant impressa vestigia: quemadmodum etiã neq; navis eius quæ fluit antes undas perripit, vllum prorsus vestigium apparet. Refer animum ad Cæsares, Philippos, & Alexandros, ac cæteros qui copijs, dominatu, ac rerum gestarum gloria floruerunt: ac vide quam cito sint extincti, è viuisq; sublatis: atq; ex omni illa gloria, & humana felicitate deturbati. Illud etiam perpẽde quãta cũ ignominia extremum vitæ diem confecerint: atq; omnem antea vitæ gloriam terminauerint. Nam qui summa cum gloria ac hominum plausu vixerunt: ad extremum maxima ignominia ac dedecore notati, ex hominibus demigrarunt: multo maiori po-
stea

stea labe & infamia affiendi in sedibus im-
 piorum. Etenim suum cuiq; vitio supplicium
 est diuina seueritate cōstitutum. Nam ambi-
 tio honorumq; cupiditas: ignominia & dedeco-
 re, auaritia mendicitate egestateq; voluptatis
 vero potiunda auida & effrenata libido, sem-
 piterno incendio mulēbatur. Cur igitur o ho-
 mo ita desipies: ut pro tantilla voluptate ac iu-
 cunditate, quæ ex rebus externis ac falsa vitæ
 felicitate percipitur, velis sempiternis angori-
 bus confici, ac perpetuis supplicijs excruciaris: si
 in illum impiorum carcerem, maleficijs ac sce-
 leribus id quidem tuis postulantijs, fueris de-
 trusus: quid tibi tum proderit fuisse potē-
 tem? fuisse diuitem? fuisse varia ac recon-
 dita eruditione præditum? Antea cetera cer-
 te vitæ, ac præteritæ felicitatis recordatio,
 te maiori tristitia cumulabit, & vehemen-
 tiori dolore conficiet. Summum siquidem
 genus miseriæ & infelicitatis est, fuis-
 se aliquando felicem. Rectius profecto sa-
 peres: si spretis atq; clauo animo contem-
 ptis

DE DESPICIENſIA

ptis terreſtribus bonis, fluxis illis quidem & caducis, cœleſtia ac ſempiterna amares: ad eaq; adipiſcenda ardenti ſtudio inflāma- tus: omnem curam laboremq; ſuſciperes, omnem moleſtiam angoremq; perferres. Leuiſſimæ. n. ſunt ac nullius proxi- mæ momen- ti omnes vitæ acerbitates: ſi cum cœleſtis vitæ beatitudine conferantur. Verum de ſempiter- næ ac cœleſtis vitæ felicitate multa poſt dicemus.

CONSY. V.

Vitam hominum, multis eſſe periculis

propoſitam.

Illud etiam diligētiffime conſyderes & ex- pendas velim o homo: quam periculofa ſit bræ- uiſſima mortalis vitæ uſura: quanq; ſub va- rios caſus incōmodaq; ſubiecta. Nā quid cōme- morem quot & quanta homines ex cœlo, ele- mentis, beſtijs, & ex hominibus deniq; ipſis detrimenta capiant? Ex cœlo profuſiſſimi im- bres & eluiones: ex aeris vero intemperie peſ- ſilentie, ac varij morbi iſq; grauiffimi exi- ſtunt

stunt: Ex bestiarum immanitate & impetu
 vastitates: ex hominum vero improbitate et
 insolentia incommoda varia, & magna cala-
 mitates in homines proficisci cōsueverūt. Ac
 nescio maiora ne damna per res inanimas &
 rationis expertes, an per homines hominū vi-
 ta sint importata. Atq; hæc quidem detrimē-
 ta tolerabilia forent: nisi alia multo maiora
 grauioraq; ex rerum externarum vsu homi-
 numq; conuictu homines acciperent. Adduci-
 tur siquidē homo interim dum hac vita frui-
 tur, de innocentia, ac vita animi quotidie in dis-
 crimen: multa hinc inde pericula illi impendēt
 & vulnera nonnunquam mortifera ei infli-
 guntur. Quæ certe animorum discrimina,
 quæ damna, eo dolentius deplorāda sunt: quo
 nihil est homini datū diuinitus animo melius
 atq; præstantius. Quid, n. prodest homini vel
 ipsa veritate teste, totius orbis imperium fuis-
 se adeptum. vitæ autem innocentiam amisisse
 ingentemq; animo cladem & calamitatem
 accepisse? Quo magis nobis elaborandum est,
 e nequid

DE DISPICIENTIA

nequid animus detrimenti capiat: id quod in vita consequi difficile admodum atq; operosum est. Sunt, n. nobis, dum in vita sumus, varia à flagitiosis mentibus insidie instructæ: sunt in rebus ipsis quibus vivimus, fruimur, vel delectamur, abstrusissimi laquei positi: è quibus evadere nemo poterit, nisi in vigilia, custodia, ac quasi præsidio sui collocatus, diligenter circumspexerit, ne quo irruat atq; offendat. Accedit eo depravata & corruptæq; naturæ impetus quidam turbulentus ac concitatus, rationiq; contrarius: quo efficitur, ut ægre ac difficulter in virtutis studio excerceamur: faciliusq; a turpitudine, quam ab honestate vincamur. Hanc plagam primus olim parens: simulatq; summi ac præpotentis dei obedientiam abiicit, ac sanctissimo eius imperio parere recusavit, accepit, hoc vulnus non sibi solum, verum etiam uniuersæ posteritati imposuit. Sexcentis perturbationibus animus hominis implicatur: & afficitur, quas nisi

si

si ratione depulerit : non poterit vita sancti
 moniam , quæ diuino numini approbatur , diu
 tueri ac conseruare . Hac porro vitæ inte
 gritas , hæc in colenda virtute constantia ,
 seruari ægrius difficiliusq; potest ab eo , qui
 aut copijs abundat , aut honoribus præditus
 est , aut delicijs affluit . Nam superbia ,
 auaritia , ac potiunda voluptatis nimia li
 bido , quæ affectari ac comitari hæc res
 consueuerunt : omnium sunt malorum , om
 nium peccatorum , ac flagitiorum semina
 ria . Quis obsecro est tanta animi firmi
 tate , tamq; sibi imperans , qui in exter
 narum rerum affluentia , honoribus , ac
 delicijs incorruptum sese , atq; ab omni la
 be peccati liberum inuolatumq; conseruet ?
 qui cum diuitijs paupertatem , cum honori
 bus demissionem animi & modestiam , cum
 delicijs vero continentiam , temperantiamq;
 copulet , atq; coniugat ? Quis est hic ? &
 laudabimus eum ? rem . n . maximam omni ecclesi.
 umq; admiratione dignissimam perfecit in xxxi.
 e ij vita

DE DISPICIENTIA

Vita sua. Dicitur enim vix potest, quam pauci vixi
 fortunæ amplitudine officium tueantur: con-
 tra quæ multi deserant. Nam humanus animus
 ad omne vitiorum genus, depravatæ naturæ vi-
 tio proclivis, pecunie, gloriæ, et turpissimæ vo-
 luptatis fruendæ cupiditate facile inflamatur
 & à colendo diligendoque deo vel prorsus abdu-
 citur, vel certe retardatur. Quocirca præcla-
 re cum ijs actum esse existimandum est: qui
 ab his laqueis diuinitus liberati, sorte sua, ut
 quidam ait, fortunaque sunt contenti. Verum
 non dum penitus & hi insidias effugerunt:
 sunt enim illis cum reliquo hominum statu insi-
 diæ & pericula communia. Nisi enim auersos à
 ratione motus quisque cohibuerit: nisi sensus om-
 nes exteriores diligenti custodia ac præsi-
 dio munierit: non diu aberit, quin laqueis inter-
 clusus vitam amittat. Etenim affectus animi
 incitatæ quædam commotiones sunt et turbu-
 lentæ, non facile rationi obsequentes: ad quas
 sedandas, reprimendas, & in officio continen-
 das nisi quisque aduigilauerit, omnemque cona-
 tum

tum adhibuerit: erumpunt repente quodam
 impetu concitate: omneq; ius diuinum hu
 manumq; peruertunt. Sensus vero externi
 fenestrae seu foramina sunt quaedam à corpo
 re ad animum pertinentia: quibus in animum
 (nisi diligenter fuerit prouisum, nequid pestife
 rû sensibus percipiatur) facillime mors irrepit.
 Heu quã multas calamitates, quã ingêtes cla
 des animo afferre cõsuevit oculorû ac coetero
 rû nunciorû neglecta & intermissa custodia.
 Vbiq; laquei: Vbiq; in insidijs hostes delitescunt
 quos nisi quisq; diligenter ac prouide circums
 pexerit: non poterit non capi, & eorum laqueis
 irretiri: Ex quo fit, vt qui lucem hanc miserã
 intuentur: quotidie de vita, deq; salute animi
 in discrimen vocentur. Est illis quotidie & ho
 ris singulis cum vitijs, cum nefarijs mentibus,
 ac deniq; cum omnibus animi perturbationi
 bus, turbidisq; moribus prælium committendû
 ac nisi victoriæ compotes euaserint: præsus in
 tereundum. Certissimum quidem ac quotidiana
 num nobis est prælium (Etenim, Iobi senten
 e iij tia,

DE DESPICIENTIA

Iob. viij. sic militia tota vita hominis super terram incerta vero raraq; victoria. Heu quam multi in acerrimo hoc & intestino praelio ac conflictu, inimicis succumbunt: seseq; vinci a tabificis animi aegritudinibus, ac turpiter superari sinunt. Alij per incontinentiam & intemperantiam: alij per superbiam & arrogantiam, alij per pecuniam: & diuitiarum detestabilem cupiditatem, alij per iram, odium & inuidiam, ab officio ac virtute discedunt. Ut quisq; autem est animi erectior, & in officio tuendo, colendaq; honestate constantior: ita grauioribus crebrioribusq; hostium telis peritur: abstrusior esq; illi infidiae a flagitiosis & tetricis spiritibus comparantur. Neq; n. hunc diuitiarum, aut voluptatum blandimenta a virtute detorquent. Est illi cum superbia, cum inani gloria acerrimum praelium: ac tanto acrius & infestius, quanto fuerit magnarum virtutum splendore clarior & illustrior, omniumq; admiratione ac veneratione dignior. Heu quot

& quantos viros arrogantia & inanis glo-
 rie cupiditas deiecit: inq; infera loca detrusit
 Hos igitur laqueos cum viri sanctissimi, ac
 Christo deditissimi animaduertunt: cum cer-
 nunt tot sibi pericula intendere assiduo cruciatu
 timoris anguntur, nihilq; vita sibi acerbius
 ducunt. Quo circa eripi sese ab his laqueis, &
 in coelestis patriæ quieto tranquilloq; domicilio
 collocari ardentissime cupiunt: idq; à deo im-
 mortali noctes ac dies precantur. Quis. n. est
 tam stupidus, tamq; futuræ beatitudinis obli-
 tus: qui cum secum reputet, quot incommodis,
 quot telis: quot periculis proposita sit mortalis
 hæc & caduca vita: in ea commorari vel punc-
 to temporis velit? ac non potius vniuersam eius
 felicitatem libentissime aspernetur? Hos cer-
 re laqueos, has insidias regius ille vates vide-
 rat: qui de positis sibi insidijs ad hunc mo-
 dum acerbissime conquestus ait: In via hac ^{psal. 6}
 qua ambulabã absconderunt laqueum mihi. ^{xli.}
 Deinde vt hisce laqueis liberetur & ad coele-
 ste illud, beatum tranquillumq; regnum

DE DESPICIENTIA

euehatur, postulat ardentissime, inquit, clama
 uia al te domine, dixi tu es spes mea: portio
 mea in terra uiuentium: intende ad depreca
 tionem meam: quia humiliatus sum nimis: libe
 ram: a persecuentibus me: quia confortati
 sunt super me. Educ de custodia animam me
 am ad confiteandam nomini tuo. Huius coele
 stis patrie vis sed nimia cupiditate flagrabat
 excellentissimis Christi Apostolus Paulus:
 In quo illud est dictum: cupio dissolui & esse
 cum Christo, infelix ego homo quis me libera
 bit de corpore mortis huius? Hoc siquidem de
 siderium eos, qui deum colunt, interim dum
 corporis custodia inclusi tenentur, vehemeter
 argit, torquet, & excruciat. Namq; veremur,
 ne hostiam insidijs capti: vitam illam eter
 nam ac beatam, in cuius desiderio & expecta
 tione sumus, cum dedecore amittant.
 Quare cum in tam lubrico, dum in vita ma
 nes ac communi spiritu fueris, uerseris o ho
 mo: torq; tibi hinc iude pericula intendantur:
 non est, quod vitam longius producere ac pro

pag. 100

ad phil. i.
 ad Ro.
 vij.

pagare caducam ꝛ; seculi felicitatem vel s ad
 pisci. Cur. n. o insipies cum exigua vitæ curri
 culo, vitam in omnes seculorum ætates produ
 cendam: & cum mani falsaq; seculi huius fe
 licitate, futuri seculi veram, sempiternamq;
 beatitudinem commutare non dubitas? collige
 igitur te o homo: illam ꝛ; cœlestis patriæ felici
 tatem, quietem, ac trãquillitatem intuere, ad
 eam ꝛ; adipiscendam, omnem operam, curam
 ac conatum adhibe: illuc omnes tuas cogitatio
 nes ac desideria refer. Quo tamen id facilius
 possis efficere: aperiã Christi præsidio subni
 xas, quæ & quanta sit illa cœlestis vitæ felici
 tas, quãta quies, atq; iucunditas. Verũ sic ha
 bero, nullum vnquã hominũ aut cogitione com
 prehendere, aut verbis explicare posse, vniuer
 sam illam regni cœlestis, ad quam fruendam
 diuinitus vocamur, beatitudinem. Quocirca
 cum multa collegerim: existima nos pauca
 cum pro rei dignitate & amplitudine, tum eti
 am pro dicendorum varietate ac multitudi
 ne, fuisse complexos.

DE SANCTORVM.

INCITAMENTI AMO

ris erga deum, tertia pars, quæ ostendit quanta sit illa cœlestis regni vitæq; immortalis felicitas: quanta quies, ac iucunditas.

Quibus rebus considerandis humanus animus cœlestium rerum cupiditate inflāmetur.

CONSY. I.

De contemplatione diuinitatis.

ILLUDigitur iam attente cōsidera, & animo cōplecte reo homo quantæ beatitudinis ac felicitatis sit, Deum non in speculo & enigmate sed aperte intueri: illud in quã numen quod vniuersa procreauit, prouidet regit, continet, atq; conseruat: diuinam illam naturam immensam, infinitam, incomprehensam, præpotentem ac se sola felicem: abundantem omnibus copijs, ac perpetuo florentem cernere. Adhæc Patrem, Filium, & Spiritum sanctum, Sanctam ac beatissimam

simam triadem personarum conspicerere : Vi-
 dere præterea abstrusum illud diuini ortus
 sacramentū, mutuā illam Patris & Filij in
 Spiritu sancto amoris & beneuolentiæ coniun-
 ctionē, ipsiusq; S. Spiritus ex hac mutua Pa-
 tris et filij charitate ineffabilem emanationē.
 Hæc itaq; omnia heroes illi præstantissimi
 diuino lumine & splendore illustrati intuen-
 tur : & intuentis illis summa voluptate ac
 iucunditate animi afficiuntur. Si quispiam
 videret aliquem eorum, quos aut egre-
 gia literarum monumenta, aut constanter
 fortiterq; res gestæ, aut miro artificio ela-
 borata ac perfectæ opera nobilitarunt, ac
 posteritati commendarunt : nonne incredibi-
 liter letaretur ? Quanta igitur putas san-
 ctos piosq; vros lætitia, ac voluptate com-
 pleri, quantoq; gaudio efferrī : cum ipsi
 cœli opificem, ipsum vniuersitatis sapien-
 tissimum ac potentissimum molitorem, su-
 mum, pulcherrimum, venerandum, sus-
 picendam, atq; diligendam animo cor-
 templa

templantur? Accedit eo, quia cum deus sit summam bonum, & vniuersa creatura eius que rationis est particeps beatitudo: continet in se ipso omne bonum homini expetendum, ac proinde qui sum non hoc bono potiuntur, nihil eorum que mortales expetunt, desiderant, aut requirunt. Id quod acerrime perspexit vir ille eruditissimus, qui beatitudinem esse dixit: florentissimum quendam vitæ statum: omnium bonorum expetendorum congregatione perfectum.

CONST. II.

Quibus copijs affluat is, qui deo in cælo fruuntur.

QV ID est igitur o Homo quod appetis: quodque adipisci summa animi contentione studes? An copias & diuitias? Maximis tu quidem illic, & amplissimis opibus abundabis. Neque enim aurum, argentum, æs, prædia, aut fundos, caducas quidem, ac fluxas seculi diuitias, magnis sollicitudinibus & acerbitatibus refertas: sed ipsum cæli opificem

Effectorem, ipsamq; diuinitatem posside-
bis. Etenim Deus ipse solus beatitudo est homi-
nis, idē copie, atq; diuitiæ: idē amplū, & immē-
sum præmiū, Ero inquit, dominus, merces
tua magna nimis. *Iam vero qui deū possidet* Gen. xii
iiij.
*quid nō possidet? qui summum bonum est adp-
tus: quo nā, per deum immortalē, bono caret?*

CONSY. III.

*Amplissimis honoribus decorari, afficiq;
electos.*

HONORVM ne dominatus & im-
perij cupiditate duceris? ornaberis
tu quidem certe in illo cœlesti regno amplis-
simis honoribus, & in celsissima dignitatis
sede collocaberis. Numeraberis. n. inter filios
dei ac parem Angelis gloriam dignitatemq;
consequeris. Erunt. n. inquit, dominus homi-
nes in cœlo sicut Angeli dei. Regio etiam hono-
re ac dignitate decoraberis. Nam si filius, er
go heres, simul igitur cum Christo sempiter-
ni patris natura filio, eodemq; fratre tuo reg-
nabis: illoq; cœlesti regno non mortali: non ca-

ad ga
lat. iiij.
"duco

duco, non variis fortuna casibus propositor:
 sed aeterno florentissimo, beatissimo, quietis,
 iucunditatis, ac tranquillitatis plenissimo po-
 tieris. O quanta gloriae, ac dignitatis est, nu-
 merari in filiis dei: esse parem Angelis,
 regnare cum Christo: totiusq; tam coelestis
 quam terrestis orbis dominatum, imperi-
 umq; tenere.

CONSY. IIII.

De gloria celebritateq; sanctorum.

ANte nominis splendor, celebritas, ac glo-
 ria delectat? Eris profecto illic in sum-
 ma, vera, solida, ac sempiterna gloria: ac tan-
 to quidem clarior & illustrior: quanto religio-
 ne, pietate, ac fide, dum in vita maneres,
 praestantior extitisti. Principio .n. orna-
 menta ac praeciosa merita tua, ipse deus
 opt. Max. predicabit, ac celebrabit: tri-
 buetq; tibi in concessu non hominum solum
 verum etiam Angelorum iudicij sui gra-
 vissimum testimonium. Tum .n. cum sci-
 licet

INCREDIBI. BEATITV F. XXX

licet Christus humani generis conseruator
 ac liberator maximus, sua cuiusq; merita
 excussurus, ac trutina quadam examinatu
 rus aduenerit: tribuetur vnicuiq;, teste
 Paulo, laus a Deo: eiusq; recte facta di
 uina quadam prædicatione tollentur, esse
 renturq; in cœlum. O quam erit glorio
 sum non a quouis hominum aut Angelo
 rum, sed a deo summo, ac præpotente
 laudari, celebrari, ac prædicari? Hanc
 tamen gloriam hancq; diuinam commen
 dationem assequuntur ij: qui humanam
 gloriam ac prædicationem, celso & elato
 animo contempserunt: quiq; animi de
 missionem & modestiam, dum viuerent,
 coluerunt: seq; ab hominibus contemni,
 sperni, abijci, dedecore, & contumelia af
 fici, pro Christi honore, & ornamento
 sunt passi. Aequum enim est vt qui in vi
 ta illud ardentissime concupierunt, vt ho
 nor, cultus, veneratioq; numinis indies
 magis augetur: ad idq; omnem operam

i ad co
 rintbi.
 iij.

studi

DE SANCTORVM.

operam studium, animiq; contentionem adhibuerunt. ex hominibus in cœlitum sedes emigrantes, summa & immortalis gloria decorentur. diuinoq; testimonio & præconio Angelis, & hominibus commendentur. Eo enim Deus opt. Max. constituit cum probos, tum improbos in vnum conducere: vt excussis ac momento quodam ponderatis singulorum meritis, sanctis: imi atq; optime de se meriti viri debita laude ac commendatione, improbi vero & nefarii, iusta vituperatione & ignominia afficiantur. Tunc igitur in ea hominum, Angelorumq; frequentia, Christus dominus p̄s conseruat & religionis, culte in omni vita iustitia, seruat eq; fidei, per honorificum testimonium dabit: flagitiosis vero & impijs superbia, arrogantia, luxurie: inuidie, odij: ac cœterorum huiusmodi flagitiorum, grauissimam ac sempiternam notam inuret. In regno vero cœlesti, in illo felicissimo atq; ornatissimo piorum omnium cœtu: hæc laus recte iactorum, hæc meritorum fama, atq; commenda-
 datio

INCREDIBI. BEATITV. FO. XII

ratio ad infinitum, immensumque tempus durabit: ac memoria tantorum laborum pro colenda ac tuenda iustitia susceptorum, in beatorum mentibus semper herebit. Nam praeterquam quod in verbo illo diuino singulorum merita & egregia facta, ceu in clarissimo speculo heroes intuentur: ex magnitudine etiam, ac gradu beatitudinis eo, in quo quisque locatus est, facile colligit, et intelligunt quam bene quisque fuerit de Christo meritus: quam excellenti pietate deum, dum communi vita & spiritu frueretur, coluerit & veneratus sit. Quocirca mutua sese beati admiratione, mutuisque laudibus prosequuntur: quas tamen in diuum illud numen referunt: cuius singulari munificentia ac benignitate factum est: ut illi ad altissimum illum beatitudinis gradum peruenirent. Iam vero qui pro Christiana religione tuenda: pro Christi domini nostri fide amplificanda, mortem pertulerunt: quique homines ad christianam pietatem erudierunt institueruntque, & in officio monitis, & consilijs, ac saluberrimis praeceptis coniuuerunt:

DE SANCTORVM

Viri etiam illi & foeminae qui corporis ac mentis integritatem, sanctimoniamq; perperuo cōseruauerūt: nobiliori quadā et eminentiori corona, quae aureola à theologis appellari consuevit, honestantur illustranturq;: suntq; alyis maiori cū gaudio et voluptatistum etiā admirationi.

CONSY. V.

De piorum in caelo voluptate et iucunditate incredibili.

AGE iam o homo voluptatine deditus es, ad eamq; potiundam ardentem incitaris? Dicit profecto non potest, quantis illic voluptatibus ac delicijs perfrueris: voluptatibus inquam non obscœnis, fluxis, ac caducis: sed sanctissimis ac sempiternis. Principio enim aspectu Dei opt. Max. summam & incredibilem voluptatem capies. Namq; quod id quod sub oculos subiectum est præstantius est atq; excellentius: eo maiorem contuenti affert voluptatem. Quare cum in deo opt. Max. cen in capite: causa, atq; efficiente omnium rerum summa præstantia, atq; excellentia, omnis pulchritudo

chritudo: decor, et elegantia, adhac omnis dul-
 cedo, vbertas, ac suauitas, omnis deniq; cum
 creaturis cōmunicata perfectio conspiciatur:
 non potest non se intuentes incredibili volupta-
 te perfundere. Et letitia ingenti, iucunditate-
 q; cumulare. Quā. n. voluptate beatos viros
 affici putas, cum regiam illā ac verendam di-
 uini numinis maiestatem, potentiam, & celsi-
 tudinem, in cuius conspectu Angelicæ mētes
 cōtremiscūt: illā præterea clementiā, iustitiā
 & sapientiā, illam deniq; eius in omni genere
 præstantiā, atq; excellentiā contemplantur?
 cū vident diuinarū emanationū inexplicabile
 sacramentum? Cū intuentur archissimum il-
 lud ardentissimi amoris vinculum, quo admi-
 randæ illæ suspiciendæq; personæ inter se astrin-
 guntur? Cū deniq; perspicunt, quā ardenti
 charitate Deus genus hominū complexus sit,
 quātaq; misericordia illud è diaboli seruitute
 redemerit, qua liberalitate omnia illi ornāmēta
 quæ diabolus eripuerat restituerit: cū demū in-
 telligunt quo amore deus lucis æternæ vsurā

ipsis dare ab omni eternitate decreuerit: qua
 misericordia eos in lucē hanc mortale ediderit
 ac protulerit: ac sublata paterini sceleris macu-
 la diuini spūs sui numine afflauerit. Qua pa-
 tētia delinquētes, et ab officio quā sepiissime re-
 cedētes tolerauerit: qua clemētia redeuntes ex-
 ceperit: qua deniq; beneuolētia, ac beneficentia
 eos in omni vita fuerit prosecutus. Postremo
 vero quot et quātis casibus, et periculis ereptos
 in beato illo, quieto, trāquilloq; cœlestis regni
 domicilio perpetuo victuros ac quieturos collo-
 cauerit. Hæ sunt epule quibus herouū mētes in
 cœlo saturātur: hæ deliciae, ac voluptates qui-
 bus mirifice perfruuntur. Hæc illi cū animis
 cōplectuntur, & in clarissimo illo diuinitatis
 speculo cōtemplantur: cū summa iucunditate
 ac voluptate afficiūtur: tū numen illud diui-
 nū à quo tā eximiatamq; præclara beneficia
 acceperunt, summis laudibus celebrant, eiq;
 quam ardentissime gratias agunt. Si dhanc
 vero ex contemplatione diuinitatis perceptā
 voluptatem: accedit etiam voluptas quædā
 maxima,

maxima, quæ ex conspicienda natura huma-
 na ea, quam sibi diuinum illud verbum coniū-
 xit, percipitur. Nam cum beati homines vi-
 dent admirabilem illam & inenodabilem
 Verbi diuini cum humana natura coniunctio-
 nem: illā animi Christi pulchritudinē, eximia
 ornamenta: adhuc corporis ipsius excellentē
 venustatem & elegantiam, membrorum con-
 sumentiam, & claritatem, cum gaudio incre-
 dibili, tum ingenti admiratione afficiuntur.
 Quid ni mirentur? quid ni læsentur? quippe
 cum videant naturam humanam ad tanti ho-
 noris, tantæq; dignitatis celsitudinem diuini-
 tus esse prouectam: ac tot ac tantis Spiritus. S.
 muneribus donatam, auctam, & loci pleatā?
 Aspiciunt præterea vulnerum ac plagarum,
 quas nostra causa sublatus in crucem accepit,
 miro splendore radiantes, ac collucentes cic-
 trices: earumq; aspectu ad memoriam tanti
 benefici reuocati, illud quod est in Apocalypsi Apoc. 7.
 a. D. Ioanne Apostolo scriptum, summo
 cum gaudio: & ardenti Christi charitate de
 f in caritate

cantant, dignus est agnus qui occisus est, acci-
 pere virtutē et diuinitatē, et sapientiam, et for-
 titudinē, & honorē, et gloriam, & benedictio-
 nē. O quam est iucundū Christum omniū con-
 seruatorē, qui honore ac gloria posthabita, igno-
 miniā, infamiamq; crucis pro nobis libenter,
 alacriterq; pertulit, contemplari: eiusq; suauis-
 simo ac felicissimo conuicta: ac familiaritate
 in finitis seculorum etatibus frui.

CONSY. VI.

De virginis dei paræ aspectu iucundis-
 simo.

Quid vero de virginis Dei paræ iucun-
 diſſimo amœniſſimoq; conſpectu ac
 præſentia dicam? Huius certe excellētiffimæ
 virginis præſentia tanto maiorem ijs qui ſupe-
 nas illas Hieroſolymorum ſedes incolunt, af-
 fert voluptatē: quanto ipſa omnibus ſuperis,
 excepto Chriſto, præſtantior eſt atq; beatior.

Quis. n. non summo gaudio efferatur, & in
 credibili voluptate cōpleatur, cum conspiciat
 præstantem illam admirandamq; fœminam
 quæ se totam ab ineunte ætate Deo opt. Max.
 consecrauit: quæ nullius vnquam peccati labe
 inquinata est: illam inquam virginem quæ
 Deum vterō concepit, & peperit: quæ Christū
 dei filium sinu complexa fouit: materno lacte
 pauit: ac summa in omni vita obseruantia ac
 religione coluit? quæq; omnibus creaturis rati
 one præditis (Christum sēper excipio) virtuti
 bus, dignitate, ac gratia apud Deum antecellu
 it? virginem inquam totius orbis dominam:
 Angelorum, hominumq; reginam: summi
 ac præpotentis dei genitricem, cuius præsidio
 ac potentissimo gratiosissimoq; patrocinio
 vel flagitiosissimi homines è faucibus Dæ
 monis crepti: in diuinam gratiam sunt re
 ducti. Huius porro excellentissimæ virginis
 gloriam, celsitudinem, ac præstantiam su
 peri omnes admirantur: hæc suspiciunt: et ve
 nerantur: hanc dominam, hanc reginam
 f iij vniuersi

DE SANCTORVM

vniuersi prædicant: ad eamq; diligendam in-
 credibili inflammati studio, rapiuntur. O Vir-
 go præstantissima, o regina, ac dominatrix a-
 nimi mei, quando te præsentem intuebor? quã-
 do admirabor? ac cum omnibus cœlitibus ve-
 nerabor? o quam felix ac beatus ero, si tuo ali-
 quando conspectu frui meritus fuero.

CONS. VII.

De beatorum spirituum conspectu om-
 nis iucunditatis plenissimo.

Iam vero quam est iucundum summos il-
 los spiritus, ac præstantissimas angelorum
 mentes gradibus inter sese atq; ordinibus dis-
 positas, Angelos inquam, Archangelos: Do-
 minatus, Principatus, Potestates, virtutes,
 Thronos, Cherubinos quoq; ac Seraphinos cons-
 picere: sempiternamq; cum illis laudandi co-
 lendiq; numinis coire societatem? Si posses
 vnum Angelum vel infimi ordinis animo
 cernere tantam ex eius aspectu ac contempla-
 tione voluptatem caperes: vt eam omnibus ca-
 ducæ ac mortalis vitæ voluptatibus facile ac

lubenter antepones. Qua igitur voluptate
 te affectum iri putas: cum vniuersas illas cœ
 lestes ac præstantissimas mentes, ipsarumq;
 ornamenta omnia fueris contemplatus: inq;
 illarum societatem, conciliumq; receptus?

CONSY. VIII.

De beatorum coetu iucundissimo.

QUID dicāde electorum ac beatorum
 omnium coetu iucundissimo pariter
 ornatissimo? Exprimi profecto verbis vix po
 test, quantæ sit futurum voluptati ac iucun
 ditati, vniuersos simul heroes, Apostolos in
 quā, Patriarchas, Martyres, Cōfessores: Vir
 gines etiam Christi præstantissimas intueri:
 ipsorumq; conuicta ac familiaritate frui. Ne
 q; n. aut dici, aut cogitari animo potest: quā
 sit eorum inter sese communitas ac societas
 iucunda, quam honorifica: suavisq; futura.
 Sunt siquidem beati omnes arctissimo inter
 sese charitatis vinculo astricti, tantumq; ab
 est, vt quispiam in alterius odium aut inuidi
 am rapiatur: v. neq; huiusmodi aliqua per
 turba

DE SANCTORVM.

turbatione vel leuissime tangatur, quin potius suam quisq; cum omnibus reliquis felicitatem communicet. Nam tantum quisq; ex alterius felicitate letatur: quantum ipse ex priuata beatitudine capit voluptatis. Ex quo efficitur, vt tot gaudijs beatorum quisq; fruatur: quot sunt in coelo beati. Ad hanc vero summam inter Heroes animorum consensionē ad hanc pacem, atq; concordiam accedit etiam eximius quidam ordo, corporum decentissima compositio: & in suo cuiusq; gradu apti ssi collocatio. Quibus omnibus contuentium oculi non possunt non mirandum in modum pasci, & incredibiliter oblectari.

CONSY. V I I I I.

De beatorum hominum summa scientia.

N V Men flagras scientiæ ac veri cognitionis cupiditate: Tãta tu illic certe scientia præditus eris: vt Solomonis illa varia reconditaq; doctrina & scientia qua cum Etis mortalibus antecelluit, summa ignoratio facta

facta contentione, videatur. Quid nō contū-
 beris. n. sapientiam ipsam eternam, increatā
 ipsum rerum omnium opificem & effectorē
 Deum, & ex eo tanquam ex uberrimo & in-
 exhausto totius scientiæ ac sapientiæ fonte, om-
 nium tam humanarum quam diuinarum re-
 rum scientiam & cognitionem hauries. Nul-
 lis illic erroribus capieris implicaberisue, nulla
 opinionum prauitate inficeris, aut sententia-
 rum inter se maxime dissidentium varia-
 te huc & illuc rapieris, sed intimam, ac per-
 fectam rerum omnium intelligentiam conse-
 queris. Præterea cum diuinum illud præ-
 potensq; numen sit infinitum & immen-
 sum: infinite etiam intelligi cognosciq; potest.
 Quocirca noua quædā, recentia, inauditaq;
 Mystera sempiternis sæculorum ætatibus.
 Heroibus aperientur: quibus cognoscendis di-
 cinon potest: quam & illi delectabuntur, &
 in dei admirationem prædicationemq; quæ-
 studiorapietur. Ea etiā illic vi ingeny, ea q; acie
 valebis, tãto q; lumine et splendore diuinitus
 illustra

DE S ANCTORVM.

illustraberis. Ut non solum procreatarum rerum, ad quas contemplandas aciem mentis intenderis, causas penitus introspicias: Verum etiam illarum omnium conditorem, fabricatorem; deum in ipsis ceu in speculo clarissime cernas, ac perspicias. Percipiunt .n. beati rerum scientiam ac cognitionem nō solum ex diuinitatis contemplatione: Verum etiam ex consideratione & aspectu singularum rerū quas Deus opt. Max. procreauit: quarum cognitionum perceptio. unum se alteram matutinā alteram vero vespertinam. D. P. Augustinus appellat. His igitur scientie & doctrine copys, his opibus ingenij abundabis: si aliquādo ad cœleste illud felicissimum regnum peruenis.

CONSY. IX.

Coelites incredibili cantuum suauitate deliniri.

Quid nā est igitur aliud homo quod appetis: cuiusq; adipiscēdi, ac prociūdi studio & auiditate teneris? An cantus, ac sympho-

nie suauitate caferis? Vrbs illa cœlestis, illud
 domicilium miris canticis & hymnis excellen-
 ti quadam symphonia fuis personat. In illis
 siquidem beatorum ac piorum s. d. bus, in illo
 cœlesti regno, ut est sacris literis traditū, sem-
 piternum Alleluja concinitur: illic Angelo 106. xij
 rum præstantissimæ mentes, illic Heroes De-
 um, sine vlla intermissione laudibus celebrant
 ac gratias pro acceptis beneficijs agentes, sua-
 vissimos edunt ac fundunt cantus. Ad quos
 quidem mentium cantus admirabilis quidam
 ac suauissimus vocum concentus post corpo-
 rum suscitatiōem accedet. Quorum porro
 cantuum tanta erit suauitas ac dulcedo: ut et
 si omnem acerbitatē ac calamitatem in uita
 perferres: quo merereris vel exigui tēporis spa-
 tio audiendis illis canticis interesse: leuissimū
 illud quidem, ac prope modum nullius momen-
 ti duceres. Quo igitur modo illum affectum
 iri putas: qui in tæronum ac beatorum concili-
 um receptus, illis cantibus audiendis sempiter-
 no tempore oblectandus, atq; exaturandus est?

Certe

DE SANCTORVM.

Certe inaudita & inopinata felicitas est ea:
quæ in cœlesti regno sanctissimis viris diuina
benignitate est comparata.

CONSY. X.

De cœli empyrei pulchritudine, splendo
re: & amoenitate.

Quid porro loquar de loci illius, quæ beati
incolunt, præstantia ac dignitate? Est
certe beatorum illud domiciliū cū magnificē
tia ac pulchritudine, tum amoenitate, & splē
dore lōge omnium præstantissimum. Id quod
vel ex eo colligi potest: quia cū Deus opt. Ma.
omnia contueatur ac provideat: omnibusq; in
locis præsens adsit, ac proinde omni ex loco vi
deri, si velit, possit: illum tamen locum
potissimum delegit, in quo sese beatis conf
piciendum, fruendumq; præberet. Quæ
res maxime testatur locum illum pulchritu
dine, magnificentia, amoenitate, & cla
ritate,

INCREDIBI.BEATITVF.XLV iii

ritate, cœteris omnibus cœlestis regionis locis
antestare: illicq; diuini numinis vim, maies-
tatem, celsitudinem & potētiam multo excel-
lentioribus ac præstantioribus effectibus decla-
rari. Præterea si Deus olim amoenissimū
ac pulcherrimum domicilium, in quo Ada-
mum primum omnium parentem collocaret,
in terris fabricatus est: quanto profecto amoe-
nius, quanto magnificentius quanto deniq;
pulchrius et ornatius domiciliū ijs ex edificas-
se censendus est: quos ab omni æternitate in coe-
lestibus sedibus collocare, & sempiternæ glo-
riæ præmio afficere ac decorare decreuit? Iā
vero domū illam esse splendidissimā nomen
ipsum indicat. Dicitur, n. cœlum illud empy-
reum, hoc est igneum, non quia nimis ig-
nis ardoribus incensum vehementer incal-
eat, sed quia maximo splendore illustratum
incredibiliter coluceat. Augebit autem &
hanc empyrei cœli lucem splendor ille incre-
dibilis, qui a Christi ac cœterorum beato-
rum corporibus proficietur. Etenim piorum
corpo

DE SANCTORVM.

corpora quemadmodum mortalitatis & per
 peffionis expertia: ita etiam eximia claritate
 erunt prædita: iacentq; huc & illuc radios
 summi luminis. & claritatis. Est præterea lo
 cus ille eminentissimus, maximus & amplif
 simus: Heroumq; habitationi longe omnium
 aptissimus & accommodatissimus.

CONSY. XI.

De immensa sanctorum felicitate.

Illuc igitur electi diuina bonitate ac muni
 ficentia traducti (quemadmodum diuus pa
 ter Augustinus, vir cum summus, tum omni
 um maxime cœlestium rerum cupiditate in
 census, grauissime confirmat) conspiciēt, ama
 bunt, atq; laudabunt. Consipient quidem lu
 men illud immensum, incomprehensum, in
 creatum, occasus expers, eiusq; splendore illu
 minati cum ad ipsius diuinitatis, tum ad rerū
 omnium cognitione scientiaq; dignissimarū
 intelligentiam peruenient. Amabunt vero
 numen illud diuinum quam ardentissime: ac
 gustatu percipient & videbunt quam suavis
 est

INCREDIBI. BEATITV. FO. XLIX

est dominus. Laudabunt summam & verendam diuini numinis maiestatem: eiusq; in sese profusissimam beneficentiam cum laudibus sempiternis, tum perpetua gratiarum actione prosequentur, vitamq; dicent irrequillam & iucundam, omnibusq; copys & diuitijs affluentem. Illic iuuentus senectute non extinguitur, gloria nulla macula aut dedecore obscuratur, vitæ sanctimonia nullo peccato aut scelere violatur. Illic voluptas ac iucunditas animi nullo dolore & acerbitate tollitur, otium nullo tumultu aut negotio perturbatur, concordia & consensus animorum nulla discordia et dissensione dirimitur. Nullas deniq; illic antiquus hostis insidias comparat, neminem oppugnat, sed tuta sunt omnia, quietas, ab omniq; periculo, impetu, & incursione libera. O vero felices oter quaterq; beatos eos quibus contingit tantam felicitatem adijci. Huius beatæ patriæ, huius florentissimi ac felicissimi regni incredibili desiderio, olim dum maneret in vita, flagrauit regius ille vates: id quod varijs

DE SANCTORVM

ipse psalmis & hymnis declaravit . Psalmo siquidem xxxxi . coelestium rerum cupiditate inflammatus ; ardens coelestis patriæ desiderio sic ait . Quemadmodum psal. x desiderat ceruus ad fontes aquarum : ita xxxxi. desiderat anima mea ad te Deus : sitiuit anima mea ad Deum fontem viuum, quando veniam & apparebo ante faciem dei. Fu erunt mihi lachrymæ meæ panes die ac nocte , dum dicitur mihi quotidie vbi est Deus tuus ? Hæc recordatus sum , & ef fudi in me animam meam, quoniam tran sibo in locum tabernaculi admirabilis vsq; ad domum dei . Et alibi psalmo lxxxi. hoc ipsum est apertissime testatus sic in- psal. lx quiescens . Quam dilecta tabernacula tua do mine virtutum : concupiscit et deficit anima xxxi. mea in atria domini . Beati qui habitant in domo tua domine in secula seculorum laud. bunt te : quoniã melior est dies vna in atrys tuis super millia . Elegi abiectus esse in domo dei mei , magis quam habitare

INCREDBI. BEATITV. Fo. L

in tabernaculis peccatorum. Et alio item loco
 diuturnioris vite tedio affectus: de ipsius diu
 turnitate sic conqueritur: Heu mihi quia in
 colatus meus prolongatus est, habitavi cū ha psal. C
 bitantibus cedar, multum incola fuit anima xix.
 mea. Huius præterea summae felicitatis af
 sequenda spe seipsum alibi sustentat ac con
 solatur, inquiens: Latatus sum in ijs que dic
 ta sunt mihi, in domum domini ibimus: coe psal. C
 tera prætereo quæ eodem psalmo in laudem ac xxi.
 prædicationē coelestium Hierosolymorum su
 ma quadam gestientis animi lætitia affectus
 persequitur. Huius porro coelestis beatitudi
 nis magnitudo non ex psalmis modo: verum
 etiā ex cæteris sacrarum literarum monu
 mentis perspicere & intelligi quam facillime
 potest. Procedat igitur in medium vates
 sanctissimus Esaias: suāq; nobis de aeterna fe
 licitate sententiā aperiat. Oculus inquit, nō vi
 dit deus absq; te: quæ preparasti diligētibus Esai. l
 te. Quæ eandē sententiā Diuus Paulus am xiiij.
 ple & luculenter expressit inquiens: oculus nō

vidit, neq; auris audiuit neq; in cor hominis
 i ad co- ascendit: quæ præparauit deus diligentibus se.
 rinhij Hanc Abrahamo, hanc Mose, viris præstan-
 tissimis, felicitatem mercedis loco se daturum
 Deus op. Max. pollicitus est: quorum alterum
 vt bono esset animo per quietem sic est adhor-
 tatus: Nolite timere Abraham: ego protector
 tuus, & merces tua magna nimis: alterum
 Veronimio videndæ gloriæ, maiestatisq; diui-
 næ studio incensum adhuc modum est consola-
 tus. Ego ostendam omne bonum tibi. hoc est in-
 dicabo ac patefaciã tibi me ipsum: in quo vno
 insunt omnia bona homini expetenda. Domici-
 ly porro cœlestis magnitudinem, pulchritudi-
 nemq; Propheeta Baruch admiratus, sic ex-
 clamauit. o Israel quam magna est domus
 dei: quã ingens locus possessionis eius. Qua
 vero lætitia & voluptate illic Heroes comple-
 antur, cū David & Isaias diuino afflatis spiri-
 tu declararunt, quorum alter, supernam ipsã
 Hierosolymorum urbem aliquens, cecinit ad-
 huc modum, Gloriosa dicta sunt de te ciuitas
 dei

dei: sicut letantium omnium habitatio est in psal.
 te: alter vero sic est vaticinatus: Venient, in lxxx.
 quit, in Sion non infernam, sed supernam lau vi,
 dantes: & letitia sempiterna super capita eo Esai.
 rum, gaudium & exultationem obtinebunt. xxxv
 Quorum testimonijs Ioannes Euangelicæ hi
 storie egregius scriptor, eiusdem spiritus af
 flatu incitatus in Apocalypsi subscribit, in- Apoc.
 quiens, Absterget Deus omnem lachrymam xxi.
 ab oculis sanctorum, & mors ultra non erit,
 neq; clamor: neq; dolor erit ultra, quæ prima
 abierunt. Suppetunt nobis quam plurima di
 uinorum scriptorum in hanc ipsam rem testi
 monia: quæ quia persequi longum est: hæc æ
 texuisse sufficiat.

CONSY. XII.

Ex christi ac sanctorum acerbitatibus col
 ligi cœlestis vitæ felicitatem.

Heroum præterea pro iustitia, ac christi
 ana religione tuenda inuncto & elato
 g iij animo

DE SANCTORVM

animo suscepta pericula & certamina: adde etiam
 vitam vitalibentissime amissa satis declarat:
 quæ & quanta sit illa cœlestis regni fœlicitas
 ac beatitudo. Neq; .n. rot acerbitates incōmo-
 da & calamitates, tã lubenti atq; alto animo
 pertulissent, & vitam hanc mortalem tanto
 in Christum amore inflammati profudisset:
 nisi certo sperarent sese, vita hac fluxa & ca-
 duca amissa, immortalem alterã, sempiternã
 omnibus copijs affluentem: & omni malo va-
 cantem adepturos: ac persuasissimũ haberet
 id quod egregius Apostolus Paulus ait: leuissi-
 mas scilicet esse omnes vitæ acerbitates, si cũ
 gloria ac felicitate cœlestis vitæ conferantur.
 Huius certe felicitatis potiundæ spe animo cõ-
 cepta, sese consolabatur senex ille sanctissimus
 Tobias, doloremq; eum lenire solitus erat:
 quem vxor ac conati eius ex plaga sibi di-
 uinitus inlieta, ceperant. Nam cum vxor
 & cognati accepta calamitate ipsi insul-
 tarent: & frustra collocatas elemosinas
 exprobarent, mitissimo ac placatissimo ani-

ad Ro.
 viij,

mo eis sic respondit . Nolite ita loqui, quoniam a sanctis ac iustis viris generati sumus, vitamque illam expectamus, quam Deus daturus est ijs qui fidem illi suam conseruauerunt, nullisque aduersis rebus fracti a iustitia ac pietate discesserunt . Cuius etiam sanctissimi ac fortissimi senis extat de coelestibus Hierosolymis magnificum preconium, & preclarissimum testimonium . Luce, inquit, o Hierusalem splen- dida fulgebis, & omnes fines terre adorabunt te : Nationes ex longinquo ad te venient, & munera deferentes adorabunt in te dominum : & terram tuam in sanctificationem habebunt . Beati omnes qui diligunt te & qui gaudent super pace tua . Beatus ero si fuerint reliquie seminis mei ad videndam claritatem Hierusalem . Deinde urbem ipsam miro artificio depingit & describit ad hunc modum . Portae Hierusalem ex saphyro & smaragdo edificabuntur, & ex lapide preti-

DE SANCTORVM

oſo omnes circuitus murorum eius. Ex lapide
 candido et munito omnes platee eius sternentur
 & per vicos eius alleluja cantabitur. Benedic
 tus dominus qui exaltauit eam: vt sit regnũ
 eius in ſecula ſeculorum ſuper eam. Hoc flore
 tiſſimum, pacatiſſimum, felicitiſſimum ac ſem
 piternum regnum Chriſtus dei filius infinito
 ſacra tiſſimi ſanguinis ſui pretio nobis cõpara
 uit: quod ipſum omnium maxime teſtatur,
 nouum quoddam, inauditum, inopinatumq; ef
 ſe illud felicitatis genus, quod eſt egregijs chri
 ſtiane pietatis cultoribus diuina liberalitate
 preparatum. Huius etiam inaudite, inopina
 teq; felicitatis obtinendae ſpe propoſita: idem
 ipſe dominus ad tolerandas magno & inuicto
 animo vitæ calamitates diſcipulos ſuos cohor
 tari, & incendere ſolebat. Hanc igitur immẽ
 ſam beatitudinem expete ardentiffime o Ho
 mo ipſius te perpetua recordatio cum magno
 pere delectetur, tum ad deſpiciendas res huma
 nas vehementer inflammetur. Scito te in vita pe
 rinde atq; in exilio manere: ac proinde non in
terris

terris sed in cælo, tibi esse sempiternæ quietis
 domicilium ac sedē imperij collocādam. Neq; adhebr
xiii.
 .n. habemus hic manentem ciuitatem: sed fu-
 turam inquirimus. Ad illam igitur cælestem
 urbem incitato cursu, & continuis itineribus
 contende: illuc omnes curas tuas, cogitationes,
 sollicitudines, vota ac desideria refer: eius tibi
 memoria in animo semper inhaerescat. Ete-
 nim propositi præmij, eiusq; amplissimi, recor-
 datio animos hominum ad perferendos labo-
 res, & subeunda quæuis discrimina incendere
 vehementer consuevit. Quocirca o vir chri-
 stiane, hæc quæ de cælestis vitæ fœlicitate col-
 legimus assidue lege, ac tecum diligenter me-
 ditare: cumq; te his rebus considerandis ac
 quasi animo contemplantis, senseris ad cæle-
 stium rerum cupiditatem vehementer inflā-
 matum, quo magis ac magis inflammaberis: fīs
 de hoc modo ad deum preces.

Pia ad modum eius, qui cælestis vitæ
 desiderio flagat, precatio.

Maxi

P R E C A T I O .

*A*xime, altissime, opti-
me, clementissime, ac
munificentissime deus
qui inter coetera quæ
verbo tuo potentissimo
fabricatus es, hominem
tui simile, intelligentiæ
videlicet, ac cogitationis cõpotẽ procreasti: ipsũ
q; maximis cũ animi tũ corporis ornamentis
affecisti. Quẽ tamẽ his oĩbus ornãmẽtis spo-
liatũ, pro eo sane ac meritis erat, è terrestri
illo domicilio omnis amõnitatis et voluptatis
plenissimo, i quo illũ initio collocaueras, extru-
sisti: atq; in hanc vitã, et in hũc mundũ ceu in
exiliũ missũ, sub varios casus calamitates, &
miserias subiecisti. Aequũ enim erat, vt
qui sanctissimo i perio tuo parere recusauerat
et à te sũm bono per incõtinentiã discesserat
in omne malũ et incõmodũ vellent, nollet, incur-
reret. In hanc igitur miserrimã lachrymarũ
vallẽ, veluti ex naufragio eiecti domine põde
re mortalitatis nostræ premimur, ac fluctibus

vastis

PRECATIO Fo. LIIII

vastissimi maris huius, et grauissimis tēpes-
 ratibus iactamur. Nulla nobis in vita trāquilli-
 tas: nulla quies, nulla deniq; adest incūditas et
 voluptas. Nā prāterquā quod ab omnibus cre-
 aturis ab aere scilicet, igne, aqua, terra, bestiis,
 et hominibus etiā ipsis laedimur: ipsi scerte ani-
 mi nostri perturbationibus implicati, huc &
 illuc rapimur & traducimur: neq; vllam
 partem tranquillitatis capimus, & quietis.
 Nunquam eundem mentis statum perpetuo
 conseruamus, sed singulis horis varie af-
 ficimur: Nunc gaudio efferimur, iam
 angore, & moerore conficimur: nunc
 in spem erigimur & excitamur, iam me-
 tu, aut desperatione fracti: animo pror-
 sus cadimus. Nunc in virtutis studio su-
 mus, iam varijs cupiditatibus inflammati
 & illecti: vitys nos per incontinentiam de-
 dimus. Hanc porro vitæ nostræ miseriam
 hanc mentis humane in constantiam satis
 perspexerat inuictus ille Athleta tuus Io-
 bus: qui de vitæ humane statu ac condi-
 tione

DE SANCTORVM.

Job. x
ij.

irione ita conquestus ait: Homo natus ex muliere, breui viuens tempore, completur multis miseris, qui quasi flos oritur, & conteritur: & fugit quasi umbra & nunquam in eodem statu permanet. Sed quid ego mortalis vitæ nostræ pericula cōmemorem domine? Vah nobis qui diuini numinis tui lesimus maiestatem, vah nobis qui abste procul in eam regionem pulsati relegatiq; sumus, in qua quotidie de vita æterna: deq; animi salute, quam nobis tuus vniuersus, humani generis optimus & maximus conseruator, multis laboribus peperit, in discrimen vocamur. Sæuissimus etenim ac truculentiss. ille leo, qui genus olim humanum è sede altissima, in qua abste initio fuerat collocatus, exturbauit & deiecit, omnia circuit: querens quem deuoret, dilaniet, atq; trucidet, ac nisi tu clementiss. & præpotens deus opem nobis ac præsidium attuleris: continuo interibimus, omniq; tui videndi ac fruendi spe, heu, perpetuo destituemur. Quæ res vanus qui te colit: vitæq; semp

INCREDIBI. BEATITVF. IV

sempiternæ spe ac desiderio tenentur: vitã mo-
 lestissimã & acerbissimam reddit. Gratias
 .n. agimus tibi domine, qui genus humanum
 non ita afflixisti, quin potiunda coelestis ac se-
 piternæ vitæ miram quamdam illi cupiditatẽ
 ingenerares, qua vel inter lætissimã huius vi-
 tæ perpetuo admoneretur, se non luci huic mor-
 tali, sed increatæ & æternæ intuendæ, non ter-
 renis, sed cœlestibus bonis fruendis esse natũ.
 Quo certe dato nobis abste igniculo efficitur
 ut vitæ tedio sæpissime afficiamur: et morta-
 litatis nostræ onere pressi, immortalem illam
 ac cœlestem vitam, cuius fruendæ gratia ini-
 tio hominem procreasti, ardentissime expeta-
 mus. Huius igitur immortalis & sempiter-
 næ vitæ flagrans desyderio, cõtra mortalis et
 caducæ nostræ, in qua manemus omnes qui ab
 Adamo pregnati sumus, ingenti tedio affec-
 tus, tuã domine opẽ, tuumq; præsidium implo-
 ro, è misero vitæ exilio in seicem illam pa-ri-
 am nostram urbem sanctam Hierosolymo-
 rũ transferri vehementissime cupiens. Quid

ad heb.
xiii.

n. mihi est in terris? non habemus hic manen-
 tē ciuitatem, sed futuram inquirimus. In coe-
 lis nobis est perpetua quietis ac trāquillitatis
 domiciliū, gloriae et imperij sedes diuina tua
 charitate, ac munificentia preparata. Huius
 igitur domiciliij magnificentia, & pulchritudi-
 ne allectus, Diuinitatisq; tuae contēplanda stu-
 dio & cupiditate incensus, intimos clamores
 profundo: doneq; perueniam ad locum taber-
 naculi admirabilis, vsq; ad domum tuam.
 O quando mihi contingeret, è corporis custodia
 soluto euolare in coelū & manere cū Christo?
 quando aderit ille dies quo ab exilio in patriā
 restituar? et e fluctibus turbulentissimae vitae
 ac periculosissima nauigatione maris huius in-
 tutum illū, ac tranquillū coelestis vitae portū
 inuehar? Quando domine Deus fabricator or-
 bis, quando non in speculo & anigmate:
 sed contra aperte diuinitatem tuam intue-
 bor? Quando aspectu immensa maiestatis
 tuae totus contremiscam? Quando pulchri-
 tudinem tuam admirabor, ac suauitate

numinis

PRECATIO. F. LVI

numinis tui pascas? clementissime, mansue-
 rissime, hominumq; amantiissime deus, ex au-
 di clamorem serui tui in hoc miserum calami-
 tosumq; exilium proiecti, clamorem inquam
 ex visceribus editum ac profusum. Et enim o
 domine Iesu mens humana diuinitatis capax
 nulla re alia, te excepto, expletur saturaturue
 aut comulate alundeq; delectatur. Maxima
 egestate & acerbitate conflictatur, cum tibi
 non adherescit: teq; complexu non tenet, cum
 tuo suauissimo colloquio, ac iucundissima fa-
 miliaritate non fruitur. Tecum. n. amoris vin-
 culo coniungi & copulari, summa immo uni-
 uersa creaturæ, quæ rationis est particeps,
 beatitudo est atq; felicitas. Hac coniunctione
 sublata, summa in paupertate, miseria, ac cala-
 mitate animus hominis versetur necesse est:
 tamen si omnibus & copijs abundet, &
 delicijs affluat. Sed proh dolor, Multa nos do-
 mine interim dum mortalem hanc vitam coli-
 mus, abste quam sæpiissime disiungunt, impe-
 diuntq; quominus sempiternam tui memoriã
 teneã

PRECATIO.

teneamus, ac diuinitatis tuæ perpetua recorda-
 tione delectemur. Nam ut flagitia & pecca-
 ta præteream, quibus & sacrosanctū numen
 tuum violatur: & ab æt. lomo sempiterno in-
 teritu afficiendus separatur: ipsa certe tradu-
 cendæ vitæ quotidiana cura & sollicitudo, ipsa
 curandi, ac pascendi corporis cogitatio, ita ani-
 mum impeditum et implicatum tenet: ut vix
 possit ea, qua decet pietate, regiam ac celsissi-
 mam Maiestatem tuā colere atq; venerari.
 O Utinam domine me seruum tuum hoc tam
 graui onere liberares, his molestissimis occupa-
 tionibus exolueres, his grauiissimis cōp. edibus
 expedires, ac deniq; omnibus vitæ periculis: et
 incōmodis eriperes: et in cœlesti, tranquilla, ac
 beata illa dōmo tua collocares: quo scilicet, ad
 beatos, piosq; adiunctus tibi perpetuo adheres-
 cerem, tecum ardentissimæ charitatis & san-
 ctissimæ necessitudinis nexu coniungerer. cel-
 situdinemq; tuam cum beatissimis ac prestā-
 tissimis celestis curie ciuibus, Angelis scilicet
 & Hominiibus sempiternis seculorum etati-
 bus

PRECATIO. Fo. LVII

bus, laudarem: atq; celebrarem. Verum quoniam tantam felicitatem adipisci nōdum sum promeritus, illud postulo, illud abste domine quanto possum studio contendo: ut me seruuū tuum, quandiu frui mortalis vitæ vsura mihi contigerit, ab omni peccati labe inuiolatum liberumq; tuearis, & in tui solius colendi, ac diligendi studium inflammes. Sic. n. fiet, ut etiam manens in exilio, tecum conglutiner, ac dulcedinis tuæ partem aliquam percipere ac sentire possim, ac postremo spe certa tenear fore, ut aliquando ad florentissimum regnū tuum perueniam, teq; cum omnibus electis tuis infinitis seculorum ætatibus cōspiciam. Tri bue seruo tuo hoc beneficium per te metipsum Iesu Christe humani generis liberator maxime & optime: qui cum patre tuo coelesti, & Spiritu Sancto, totius tam coelestis quam terrestris orbis dominatū obtines: ab omniq; creatura benediceris atq; suspiceris.

h Incita

INCITAMENTI AMORIS

erga deum pars quarta quæ docet quã
 sit Deus amandus, atq; colendus pro
 ea benevolentia, ac beneficẽtia qua
 non in iuersos modo homines ge
 nerat: Verum etiam quemq;
 singulatim cõplectitur.

Quibus rebus considerandis, homo ad
 deum colendum atq; amandum inca
 tari vehementer possit.

ABSOLuimus iuuante Chri
 isto tres operis instituti ac
 suscepti partes, reliquum
 est ut ad quartam expli
 candam aggrediamur: of
 tendamusq; quibus rebus animo tractãdis ad
 deum ardentissime diligendum venerandũq;
 excitari valeat is, qui christiana religione deo
 deuinctus atq; obligatus est. Id siquidem de
 quatuor propositis nobis restat explicandum

Duplici

Duplici igitur via homo assequi potest ut
 numinis diuini studio & amore incendatur:
 & beneficijs quæ ab eo accepit, in memoriam
 reducendis, & Diuinæ naturæ proprietatibus,
 animo & cogitatione perlustrandis. Etenim
 harum rerum diligens, & accurata con-
 sideratio maximos homini ad deum amandū
 & colendum stimulos adhibere consuevit.

CONSY. I.

De priuatis dei opt. Max. beneficijs.

VT igitur a diuinorum beneficiorum com-
 memoracione exordiamur, illud præcipio
 diligenter attende: quæ te Deus bonitate cum
 nō esses procreauit, procreauit in quā nō animi
 sensusq; expertē, sed animantem, eumq; ratio-
 ne utentem, & diuinitatis sempiternaq; bea-
 titudinis capacem. Quotiescumq; igitur
 animalis intelligentia præditi munus obis &
 exqueris, meminisse debes tanti benefiij:
 Deoq; cum gratias immortales agere, tum
 singularem illi pietatem præstare: Qui qui

te in creaturis non vite, & rationis exper-
tibus, sed viventibus, intelligentibusq; num-
randum esse duxit: tibiq; sui cognoscendi, ac
fruendi facultatem liberalissime tribuit.

CONSY. II.

IAM vero te infantulum matris ve-
ro inclusum, qua bonitate incolumem con-
servavit? Potuit quidem certe fieri, ut ab ac-
to forte fortuna matris partu, in lucem non
prodires, sed diuina clemētia factum est, ut et
materno utero comprehensus, vita atq; spiri-
tu fruēderis, & deinde editus, mortalem hanc
ac caducam lucem aspiceres.

CONSY. III.

ILLUD etiam velim cōsideres o homo
quā te scilicet Christus amauerit, qui in la-
cemeditū, paterniq; sceleris macula infectū
sacri fontis sanctissimo lauacro abluerit: san-
guine suo asperserit, inq; pristinam digni-
tatem, olim promissoris peccato amissam re-
stituerit. Nam & ornamenta Adamo erep-
ta per Christum recuperasti. & cœlestis illius
feli: mi

felicissimi regni haeres institutus & effectus
 es. Quocirca beneficio nullum aliud in terris
 potuisti a Deo maius accipere. Vt si quippe veni
 re solet ut multi infantes in ipso vitæ ingressu
 luce priuentur, amittantq; omnem prorsus ad
 coeleste domicilium perueniendi facultatem.
 Neq; n. ullis aditus in caelum patet: nisi ijs,
 quibus macula peccato originis suscepta, per
 Christum deleta fuerit. Quare si ipso primo
 ortu animam efflasset videri numinis diuini
 omnē prorsus facultatē amisisset. Qua certe
 plaga nulla tibi maior diuinitus infligi potuis
 set.

CONST. IIII.

QUIN etiam illud euenire facile potu
 it: ut ab ijs parentibus susceptus esses,
 qui a cultu christiana pietatis abhorrent: ac
 proinde a corpore Christi auulsus, in sempi
 ternum exilium, hoc est ad inferos eiectus,
 omni prorsus spe contuenda, ac fruenda
 diuinitatis excideres. Quo ardentius tibi
 Deo gratia agenda sunt: qui non solum tibi
 lucis huius usuram, verum etiam parentes

christianos dedit: quate christiana religionis
vinculo obligantur, & sanctissimis eiusdem
religionis mysterijs et decretis imbuendum cu-
rarent.

CONSY.V.

Consydera etiã o homo qua munificentia
ac liberalitate, omnia naturæ ornamenta
tibi sint a deo tributa. Ea vero quoniã multa
sunt ac magna, diligentius a nobis explicanda,
et enumeranda sunt, quo ipsorum cõmemora-
tione, & attentã etiã consyderatione, in muni-
ficentiissimi ac largissimi numinis studium ve-
hementius inciteris. Sunt autem naturæ hu-
manæ ornamenta duplicia: quedam. n. ad or-
natum animi, quedam vero ad corporis
decorem, integritatemq; , & rectissi-
mam constitutionem pertinent. Consyde-
ra igitur, ac diligenter animo complecte-
re datam tibi diuinitus excellentem quam-
dam ingenij vim, & intelligendi faculta-
tem: qua posses disciplinis excoli & insti-
tui: vel certe ea intelligere ac percipere que

ad conseruandam animi integritatē: Vitāq;
 degendam tuendamq; valerent. Quod certe
 beneficium maximi faciendum est. Quam
 multi nati sunt moriones, amentes, & stulti:
 Tu vero a deo opt. Max. præstantissimum
 sane mentis, idq; nullis tuis promeritis ante
 gressis, beneficium accepisti: Adhæc memori
 am tenacem, qua res sensu & intelligentia
 perceptas comprehenderes, ac quasi in thesau
 ro reconditas custodires: volendi etiam liberā
 facultatem, qua & ea quæ illi grata & accep
 ta esse intelligeres, ardentè amplectereris: et
 ab ijs contra quæ ei displicerent, summopere
 abhorreres. Vide igitur, ac perpende a vimo,
 quam vehementer iniquum & absurdum
 nefariumq; sit, ea te adiumenta ad violandū,
 ac grauiter laceffendū numen diuinū confer
 re: quæ tibi ad se, pro eo ac decet, colendū ac ve
 nerandū data ab eo liberalissime, ac suppedita
 ta sunt. Nā cū aliquid ex ijs, quæ deus odio ha
 bet, quæ; vt toto animi conatu declinarētur,
 sperant, animo comprehendis, memoria tenes

DE PRIVATIS.

amore complecteris, hisce omnibus donis ac
 muneribus impudenter abuteris. Taceo quam
 plures alias facultates tibi diuinitus insitas: vi
 dendi scilicet, odorandi, audiendi, tangendiq;
 miram quamdam præstantemq; vim. Ad
 has porro præclaras naturæ facultates, aptissi
 ma quedam instrumenta siue foramina que
 dam à corpore ad animum patentia, (quæ græ
 cior gana appellant) adiunxit eaq; locis elegã
 tissime, atq; decentissime disclusit. Etenim fa
 cultates sua munera obire minime potuissent:
 si fuissent corporis instrumentis destitutæ.
 Quam igitur te decet studiose deo gratias a
 gere, quamq; ardentem illum amare, qui non
 solum animum tuum excellentissimis facul
 tatibus exornauit & instruxit: Verum etiã
 aptissima illi instrumenta dedit, quibus propri
 um quæq; facultas, munus exequi valeret.
 Iam vero quæ sit ipsorum instrumentorum
 pulchritudo, quæ concinnitas, quamq; apta
 compositio, explicatu est difficile. Quam ex
 cellenti admirandoq; artificio, oculi, nares, au
 res

res, lingua, fauces, manus, pedes, quibus sese
 mouendi vis exercet, diuinitus perfecti &
 fabricati sunt? Certe vel ipsa singularum cor
 poris tui partium contemplatio, te ad aman
 dum deum debuit vehementer excitare. Pre
 tereo optimam corporis habitudinem ac cons
 titutionem ad perferendos labores aptissimam
 Hæc vero dei opt. Max. in te beneficia cum
 semper grata memoria prosequitur, certe
 maxime meritam illi gratiam iusta prædica
 tione, ac memori mente persolvere debes
 cum hisce facultatibus: & instrumentis ad
 diutus, præclarum aliquid atq; utile effeceris:
 vel certe aliquid sensu acceperis: quod ip
 sum animam iucunditate quadam ac volup
 tate perfundat.

CONST. VI.

BONA vero externa tibi data diuini
 tus quid commemorem? opes scilicet, ho
 nores, gloriam, gratiam, præclaram omni
 um de te existimationem: que omnia ad bene
 beateq; viuendam plurimum valent? Dici n.

DE PRIVATIS

Vix potest, quam multi à suscipiendis præclaris honestisq; actionibus egestate prohibeantur auocenturq;: tibi vero data est a deo ea fortunæ amplitudo, qua non solum vitam honeste, splendideq; tueri: Verum etiam aliis multis opem præsidiumq; afferre posses. Gratia præterea in qua es apud omnes, magni beneficii loco ducenda est. Nam quod ab iis omnibus quibus cum familiaritate & consuetudine coniunctus es diligaris, & colaris, deo acceptum referendum est: is. n. te hisce fortunæ præidiis tectam, ac munitionem esse voluit.

CONSY. VII.

CONSYDERA præterea: & attentissima cogitatione complectere ea beneficia, quæ ex diuina misericordia, ac clementia in te profecta sunt. Nam cum innocentie meritis illud amplissimum, quod tibi

tibi a Christo amantiſſime ac liberaliſſime fuerat tributum per incontinentiam, & insolentiam perdidiffes: multisq; te flagitiis ac ſceleribus contaminaffes, non in te ſtatim, pro eo ſane ac meritis eras, diuinam ſeueritatem adhibuit: ſed alia atq; alia facinora ſuſcipientem patienter tolerauit, & clementiſſime rediturum expectauit: non interno modo afflatu, ſed externis etiam monitionibus, hæc eſt, minis, flagellis, interdum etiam beneficijs ampliffimis te ad reſipiſcendum quotidie adhortans, alliciens, & impellens. Nam quæcumq; tibi in omni uita uel læta, uel aduerſa cõrigerunt, ea tibi diuino conſilio diuinaq; uoluntate, & decreto accidiſſe exiſtima, non quo aut illis animum efferres, hiſce uero contra heres ac demitteres, ſed ut uerisq; ad ſe amandum, & ſtudioſiſſime colendũ incendereris. Quo maius profecto tuum eſt flagitium, & de reſtabilitior ingrati animi tui ſignificatio: qui hiſce rebus es adductus, no. ut ardẽtius deum

tam in te clementem ac misericordem diligeres: sed ut magis ac magis quotidianis plane iniurijs lacefferes, ac grauius, horreo dicere, impudentiusq; offenderes. Id quod ipse clementissimus deus patienter tulit vsq; adeo, ut nullis tuis flagitijs quantumuis magnis detereri potuerit, quo minus tibi bene faceret: & stimulos quotidie ad honeste viuendum ad moueret.

CONSY. VIII.

Porro autem animum tuum in peccatis confirmatum, quam amanter molliuit, fregit, atq; ad honestatis, pietatisq; studium tradaxit? Qua humanitate, quae letitia te ad se quasi post liminio redeuntem excepit? qua charitate & beneuolentia cõplexu, sinuq; receptum fouit? qua clementia omnia tibi scelera condonauit: & aeternum supplicium quod commerueras, remisit? Haec autem beneficia non semel aut iterum tibi praestitit, sed toties quoties prolapsionis tuae te poenituit, atq; opem praesidiumq; ipsius implorasti. O summa

nam dei misericordiam, o clementiam singulararem. Non obliuiscitur misericordiae deus psal. lx neq; continet in ira miserationes suas, quippe xvi. qui interitu hominum minime delectatur. Quid igitur agis o Homo ingratiſſime? cur deum nō diligis? cur eximia haec dei op. Max. in te misericordia, haec tanta beneficentia non mollit, ac pungit animum tuum, inq; ipsius colendi ac venerandi studium non vehementer inflamat? O quoties te ex faucibus Leonis verus ille Dauid extraxit? quoties ab interitu vendicauit? quoties e diaboli durissima seruitute liberauit? Quoties tibi suas iniurias concessit? cur in tantorum beneficiorum cogitationem non totus incumbis? Nam quo haec beneficia maiora amplioraq; sunt: eo crebrius & attentius sunt animo & cogitatione per tractanda.

CONST. IX.

Praeterea quoties impendentia tibi cū metis tum corporis pericula & incommoda depulit, atq; propulsauit. Nam multo profecto

fecto pluribus (quæ tua est ad peccandum pro-
 clivitas) te sceleribus obstrinxisses: nisi clemen-
 tissimus Deus omnem peccandi illicebant
 abste proculamovisset, tuosq; nefarios conatus
 ac profundas libidines, ne se in omni intempe-
 rantia effunderent, represisset. Quæ n. libi-
 do ab oculis tuis, quod porro facinus a manibus,
 quod flagitium ab animo ab fuisset: nisi deus
 opt M. effrenatas cupiditates tuas cohibuisset
 & in officio continuisset? Ad hæc tibi cum di-
 abolo certanti ac quasi collato pede cominus
 consurgenti præsidium quam sæpissime atq; o-
 pem attulit, effecitq; ne ab adversario illo tuo
 infestissimo ac robustissimo vincereris. Ange-
 lum præterea in tui custodia collocavit, cuius
 præsidio si fuisses destitutus: omnia tela quæ
 tibi in omni vita machinatus ad pestem ac
 perniciem est diabolus, corpore & animo exce-
 pisses. Angeli etiam custodia, ac vigilia fac-
 tum est: ne per quietem a diabolo oppressus, in
 tererrimum illud impiorum domicilium sem-
 piterno supplicio excruciadus rapereris. Hæc
 vero

Verò quanta sunt beneficia?

CONSY. X.

QUID dicam? Non solum autem te semper & ubiq; tectum, ac defensum ab omni impetu satanae, calamitate, ac periculo esse voluit: non solum tibi ad resipiscendum, ac meliorem vitam agendam spatium, verum etiam summam opportunitatem, ac commoditatem dedit. Etenim ad suscipiendum vitae monasticae institutum te incitavit, quo è vitae moribus liberatus, ab omni cura, sollicitudine, munere, officio & molestia vacuus & solutus, a cœtu etiam hominum, ac frequentia semotus: & citius pristinos mores emendares, & facilius in virtutis pietatisq; studium incumberes. Sunt .n. Monasteria quaedam virtutis scholæ ad purgandos, atq; informandos ad omne officium animos aptissima.

Quo

DE PRIVATIS

Quo immanius profecto tuum scelus erit, &
 intolerabilior ingrati immemorisq; animi tes-
 tificatio, si tanto tamq; illustri beneficio fue-
 ris abusus. Quam multis ereptum est colligē-
 di sui vitæq; emendandæ spatium? quam mul-
 ti repentino interitu oppressi omni prorsus
 spe vitæ immortalis exciderunt? quam multi
 etiam sæculi fluctibus iactantur, qui si fuisset
 ad vitæ Monasticæ portum diuinitus pro-
 uecti: multo profecto te ardentius diuinum nu-
 men venerati, virtutisq; studia complexi es-
 sent. Tu vero tanto beneficio affectus non ex-
 pergisceris, neq; diuini numinis amore ardes:
 immo vero, quod detestabilius est, desidia atq;
 otio totus languescis: regiamq; diuini Numi-
 nis maiestatem ea re maxime offendis. Sed
 illud summo studio tibi cauendum est, ne te
 languentem, ac nimia in studio virtutum
 cessatione ac desidia torpentem, Christus sto-
 macho eiciat atq; euomat, id verone fiat, quo-
 niam in tua cura ac vigilantia magna ex par-
 te positum est: da operam vt Christo op. max.

tam

eam bene de te merito eam quam debes pietatem: & obseruantiam praestes: ac proinde non ijs modo quae accepisti: sed alijs etiam multo amplioribus beneficijs te dignum praebeas. Ac de beneficijs quidem singularibus ac priuatis haectenus, superest, ea iam beneficia commemoremus, quae cuius homini sunt cum reliquis hominibus communia. Neq; .n. flagitijs hominum deterretur Deus, quo minus omnes diligat, ac de omnibusquam optime mereatur.

DE GENERALIBVS DEI BENEFICIIS. CONS. I.

De orbis, rerumq; molitione, administrati-
one, & conseruatione.

LLV D igitur imprimis
fac ut agnoscas ac recorde-
riso Homo, totius tam ter-
restris quam coelestis orbis
molitionem, hominum cau-
sa fuisse factam. Etenim
elementa, ignis videlicet, aer, aqua, terra,
coelum etiam ipsum, & omnia quae coeli com-
plexu

plexu continentur, coercenturq; tuendi, cōseruandi, alendi etiam hominis causa diuina bonitate & beneficentia facta & fabricata sunt. Neq; .n. traduci vllō modo vita hominum potuisset: si hisce adiumentis fuisset destituta. Attende igitur ac diligenter consydera, quanta beneuolentia: quātaue benignitate deus opt. Max. hominum vitæ prouiderit: quippe cui omnia quæ ad tuendam ac sustentandam ipsam pertinerent benignissime ac largissime suppeditauerit Omnes porro mundi partes singulari quodam ordine disposuit, excellenti ornatu, ac pulchritudine decorauit, mira varietate distinxit: vt non solum vtilitatis, cōseruationisq; hominum: verum etiam voluptatis & oblectationis rationem duxisse videatur. Terrā igitur in medio mūdo locauit, eamq; aquis, quibus initio obruta & operta erat, vacuam atq; liberam vario bestiarum, animaliumq; genere compleuit: vario item herbarū plantarumq; ornatu vestiuit: vt ex his & vtilitatem homines, caperent: & voluptatem.

Cælum

Cœlum autem omnium supremum esse volu-
 it, quo omnia coercens atq; complectens, inq;
 inferiorem regionem quasi insuens vitam
 animantibus daret: efficeretq; motione perpe-
 tua annuas caloris & frigoris, dierum etiam
 & noctium continuatas vicissitudines, ad ho-
 minum salutem ac conseruationem. Namq;
 hac temporum permutatione efficitur: ut vi-
 ta hominum ac cœterorum etiam animanti-
 um conseruetur, quæ certe retineri nullo
 modo potuisset, si aut perpetuis frigoribus con-
 cretus hic, crassus, terræq; proximus aer obri-
 gesceret, aut perpetuis solis caloribus excalfac-
 tus ureretur. Multa præterea hac annua ca-
 loris & frigoris vicissitudine gignuntur ad
 vsus hominum vitæq; conseruationem neces-
 saria, quæ certe gigni, ac procreari nulla ratio-
 ne potuissent: si vna semper eademq; forma
 cœli: idèq; temporis status permaneret. Taceo
 harũ rerum omniũ, quas cõmemorauimus sũ-
 mã, admirabilẽq; constantiã, et stabile iot iã
 sæculis in eodẽ cursu atq; ordine permãsiõẽ.

Quarum certe rerum commoditatibus non
 ij vtuntur solum qui deum diligunt, verum ij
 etiã qui ab eo maxime auersi sunt. Quo ma
 ior est Dei nostri bonitas ac beneficentia, qui
 ijs etiam benefaciat, a quibus non colitur ille
 quidem ac suspicitur: sed grauius potius offe
 ditur: & ad iracundiã quotidianis sceleribus
 inflammatur. Clementissimus atq; optimus
 deus cum vniuersos homines procreauerit, illis
 q; excellentem quamdam ac pene diuinam
 diuinitatis suæ effigiem impresserit: nõ potest
 non vniuersos singulari cum beneuolentia, tũ
 benignitate complecti. Ex quo fit, vt neq; eti
 am flagitiosissimis sceleratissimisq; homini
 bus, ijs videlicet qui impurissimis veræq; piet
 atis ac religionis cultui contrarijs superstitioni
 bus conflictantur, lucis huius vsuram, aut vi
 talem aerem, eaq; omnia quæ ad sustentan
 dam propagandamq; vitam pertinet benig
 nissime largiatur.

CONSY. II.

De angelorum custodia & obsequio.

NON solum autem inferiora hæc ac corporata: sed superiora etiam illa & incorporea hominibus ad obsequium, subsidiumq; sunt diuinitus tributa. Verum illa quidem ad vitam conseruandam, hæc vero ad animum tuendum custodiendumq; hominum generi data sunt: ac promde tanto illis præstantiora ac diuiniora: quanto longius animus corpori præstat. Quam nam porro naturam deus op. Max. angelica illa natura diuinior, præstantior, & procreauit? Hæc igitur excellentissimam, præstantissimamq; naturam clementissimus deus homini tegendo ac custodiendo præfecit. Sunt .n. Angeli administra ad heb. torij spiritus, vt inquit Paulus, in ministerium i. missi propter eos qui hæreditatem salutis capiunt. Quo circa negotium illis diuinitus datum est, vt homines sue tutelæ commissos diligentissime custodiant, tegant, ac defendant, omniq; iniuria, animi corporisq; discrimine ac calamitate prohibeant. Quod certe diuinæ

DE GENERALIBVS

misericordiae et liberalitatis in nos homines be-
 neficiū eo amplius, illustrius, insigniusq; est,
 quo humana natura angelica illa inferior est
 atq; humilior. Nam quo honore auctum hu-
 manum genus putas: quippe quod ijs conserva-
 toribus, custodibus, ac veluti pedagogis utatur
 qui in caelesti illo felicissimo regno cum omni-
 bus copijs affluunt, tum honoribus amplissi-
 mis, summaq; apud Deum gratia florēt. Ha-
 rum igitur beatissimarum mentium vigilijs
 & excubijs efficitur, ut homines ab impetu
 truculentissimi illius Leonis, qui genus homi-
 num ardenti & acerbo odio persequitur, defē-
 dantur: & ad pietatem numini praestandam
 interno quodam inflatu admirabiliter incitē-
 tur. Quid vero commemore quot & quāta
 beneficia hominibus praestant angelorū praes-
 tantissima mētes? afflictos excitāt, iacentes
 erigūt, moerore affectos cōsolantur, prolapsis
 manū adsurgendū porrigūt, in discrimen ad-
 ductis opē ac praesidiū afferūt, certātibus ad-
 sunt, eosq; spe victorie ac triūphi ad studiū pie-
 tatis acrius

tatis acrius incendunt. Nutantes confirmant
 labantes vero iam atq; inclinatos fulciunt, sus-
 tinent, ac sustentant, languentes ac torpentes
 acuumt & extimulant, via aberrantes ad viã
 reuocant, ac deniq; omnibus in rebus, secundis
 & aduersis in omniq; vita adsunt hominibus
 & opitulantur. Adhæc preces nostras,
 lachrymas, optata vota q; pia in cœlum perfe-
 runt: indeq; nobis fructus varios & magna
 emolumenta referunt. Quarum quidem cer-
 te rerum omnium mira extant in sacris volu-
 minibus testimonia: quæ ipsa breuitatis studio
 minime citanda ac proferenda duximus. Il-
 lud tantum te o christiane hortamur: roga-
 mus etiam & obsecramus, vt sanctissimas
 mentes, hoc est, spiritus angelicos humani ge-
 neris custodes religiosissime venereris: eum
 vero qui in tui custodia collocatus est, sin-
 gulari pietate colas: illiq; te, resq; tuas om-
 nes diligenter commendes. Etenim, mihi
 crede, habere potes neminem, qui tibi aut
 amantius consulat: aut studiosius fauceat

DE GENERALIBVS

resq; tuas omnes diligentius, curret faciliusq;
conficiat.

CONSY. III.

De redemptionis: ac conseruationis ho-
minum ingenti beneficio.

EXtat & aliud in genus hominum diui-
nae liberalitatis beneficium, omnium pro-
fecto maximum atq; amplissimum. Neq; n.
satis visum est beneficentissimo ac clementis-
simo numini: quod orbem caelestem ac terres-
trem hominum causa condidisset, quod supe-
ras etiam illas praestantes ac prope diuinas an-
gelorum mentes illis ad obsequium, patrocinium
custodiam, ac tuitionem dedisset, nisi ipsis etiam
filium suum unicum humanae carnis opercu-
lo reatum & opertum, praecceptorem, ducem ac
conseruatorem daret. Quid quaeso tam libe-
rale: tam munificum? tam porro regium, ac
diuinum? Quodnam maius & insignius tri-
bui hominibus a deo potuit beneficium? singu-
laris profecto bonitatis fuit homines procreas-
se: eximia liberalitatis, ipsorum hominum
causa

causa mundi edificasse, summe beneuolentia,
 ipsis protegendis ac custodiendis angelos præfe-
 cisse: at illud ex inusitata quadam inauditaq;
 bonitate, munificencia, & charitate dei erga
 nos profectum est: quod filium suum unicum
 præpotens numen, pari dignitate, gloria, maies-
 tateq; præditũ, ipsorum hominum & angelo-
 rum procreatorem, vniuerso orbi præsentẽ,
 carni humane coniunctum nostri liberatore
 ac doctorem esse voluerit. Ex quo factum est
 vt fraterna simus cum filio dei necessitudine
 deuincti: ac promde non amici solum, verum
 etiam filii dei opt. Max. effecti: illiusq; sempi-
 terni ac storentissimi regni heredes instituti.
 O celsam ac præclaram hominum dignitatẽ:
 o ardentissimam Dei opt. Max. in nos homi-
 nes charitatem, o certe felicem hominum na-
 ram, quam immensum illud ac præpotens nu-
 men filii dei sibi coniunxit & adglutinavit
 & in altissimo diuinitatis solio collocavit. O
 beatum humanum genus, quod est a dei fi-
 lio ad omnem pietatem cœlestibus præceptis

infor

informatū, & infinito sanguinis sui pretio e
 Pharaonis, hoc est diaboli et peccati seruitute
 redēptū. O vere charissimas Dei filio animas
 hominū, quas ipse sibi despōdit ac secū sāctioris
 cuiusdā necessitudinis vinculo deuīxit: quas sā
 guine suo lauit, & diuinitatis spiritu afflauit.
 Hæc noctes atq; dies animo tracta o Homo:
 cogita quonā scilicet pactodeus opt. Max. hu
 mani generis misertus filiū suū e caelo demis
 sū virginis cuiusdā præstārissime atq; sāctis
 simæ utero incluserit: carne vestiuerit, negoti
 um; illi dederit, vt homines cœlestibus præce
 ptis ad omnem humanitatem ac pietatē erudi
 ret, e tenebris in lucē reuocaret, et acerbissima
 seruitute oppressos in libertatem vindicaret.
 Considera etiam diligenter quæ & quanta
 idem dei filius tua causa perpeffus sit: quam
 atrocem & crudelem mortem, omni infami
 & macula notatus obierit. Huius immensi
 beneficij memoria nunquam ex animo tuo dis
 cedat, sed perpetuo in mente hæreat. Aequū
 n. est vt qui tanta christi munificentia perpe

tuo iuuatur: memoriam etiam illius colat
sempiternam.

CONSY. IIII.

De sacrae hostie inestimabili, inexplica
biliq; dono.

Alijam & aliud Christi opt. Max. in
homines beneficium, maximū illud qui
dem, & amplissimū: ac nescio an cœteris om
nibus in nos collatis maius. Tãta. n. Christus
beneuolentiã homines complexus est: vt non
satis habuerit sese pro ipsorum salute in tot ac
tantas dimicationes, tamq; infestos impetus,
ac postremo in mortem acerbissimam obje
re: nisi etiam corpus suum diuinū hominibus
edendum, ac sanguinem bibendum daret. Nã
cum legatione ea, quam a cœlesti patre accepe
rat, iam esset persunctus: reditumq; in cœ
lū equo in terras delapsus fuerat, pararet: es
setq; nobis corporis sui præsentiã dulcent
& optatam subducturus, admirandum
abditumq; corporis & sanguinis sui sa-

Deute
iii.

cramentum ad alendos animos instituit: no-
 bisq; sese quodam panis & vini operculo con-
 tectum, non aspiciendum modo & veneran-
 dum, verum etiam manibus contrectandum
 ac vescendum praebeat. O mysterium inenoda-
 bile, o inauditam christi munificentiam. Non
 potuit Christus a nobis auelli, quos tantis cum
 laboribus e Pharaonis dominatu ac tyrannide
 liberauerat, quos sanguine suo abluerat: quos
 sanctissimae necessitudinis & affinitatis vin-
 culo secum deinxerat. Quare rationem ac
 viam excogitauit, qua nobiscum non animo
 modo, sed corpore etiam esse valeret, si minus
 spectabilis, sensum certe omnem effugiens o-
 culorum. Quae nam quae sonatio, quaeue gens
 deos suos ita praesentes veneratur, quemadmo-
 dum nos praesentem veneramur deum no-
 strum, summum, ac prepotens numen?
 Adest siquidem Christus, praesensq; est in
 ara ac templo sibi dicato: adest inquam, vo-
 ta ac preces hominum exauditurus, cer-
 tantibus praesidium allaturus, molestia af-
 fecto

fectos exhilaraturus, esurientes expleturus,
 & immortalibus deniq; bonis cumulaturus
 ac locupletaturus. Hoc. n. diuino cibo alimur,
 sustentamur, augemur, confirmamur, recrea-
 mur, exhilaramur, erigimur, excitamur, in-
 cendimur, & inflammamur. Obsecro te o Ho-
 mo ut huius immensi beneficij memoriã nun-
 quam animo tuo effluere et excidere patiaris:
 sed potius ad Christum singulari pietate colen-
 dum, intimisq; visceribus complectendũ eius
 perpetua recordatione studeas incitari. Quis
 n. est tam adamantino corde: tamq; duro ac
 ferreo pectore, qui quotidie renouata tanti be-
 neficii memoria nõ molliatur? nõ moueatur?
 ac quasi quibusdam fascibus admotis ad Chri-
 stum amandum, liberatorem, ac conseruato-
 rem hominum non vehementer incendatur?
 Quod. n. maius? quod præstantius? quod por-
 ro diuinius, ac salutaris munus tribui nobis a
 deo immortalis, quod insignius & expressius
 sui erga nos amoris testimonium dari potuit?
 Quo magis tibi elaborandum, ac conmitendũ
 est

est o vir christiane, ut non solum Christū pro
 tanta in te beneficentia diligas: Verum etiam
 dignum te præbeas qui cœlesti pane vescaris.
 Etenim magnopere consentaneū est, ut qui
 cœlesti cibo ac potu vitur, vitam etiam agat
 cœlestem, & ab omni peccato ac flagitio remo-
 tissimam. Ac de beneficijs quidem in vniuer-
 sum genus hominum collatis hæc commemo-
 rasse sufficiat: restat, ut naturæ diuinæ pro-
 prietates eas explicemus, quibus animo agi-
 tandis nemo non queat ad deum amandum
 & religiosissime venerandum excitari: si
 prius tamen formam gratiarum acti-
 onis eius dederimus: qua vti quis de-
 bet, cum se meditandis diuinis erga
 se cœterosq; homines beneficijs
 beneficentissimi numinis colen-
 di studio & cupiditate inflā-
 matum esse animad-
 uerterit.

PRECATIO PER QVAMPIA

complectens gratiarum actionē pro benefi-
 cius diuinitus acceptis e Græco sermone
 in latinū ab eadem authore cōuersa.

Omne IesuChriste deus
 vere, Rex altissime, san-
 ctissime optime, clemētis-
 sime: verbū aternū sem-
 piterni dei et patris, toti-
 us humanæ naturæ non
 cōditor solū et fabricator, verū etiam renoua-
 tor ac cōseruator: pro ea scilicet qua genus ho-
 minū complexus es charitate: quæue impulsus
 carnē nostrā tibi nobiscū voluisti esse cōmunē
 abdītāq; illā ac supra omnē naturā diuinæ
 naturæ cū humana coniunctionem effecisti.
 Quod si cœlestes illas superas, ac sanctissimas
 mentes nunquā capit neq; capiet unquā, tū
 laudandi, prædicandiq; satietas: sed eadē poti-
 us cantibus sine intermissione fuis, magnitu-
 dinē, et splendorē diuinitatis tuæ miris laudibus
 prof

prosequuntur: cur nos humi repentes terreni
 q; seruitui te mente atq; ore laudando præ
 dicandoue explebimur atq; saturabimur? Nã
 si à prima luce vsq; ad vespereã, & a vespere
 rursus, vsq; ad lucẽ matutinam summæ tuæ
 in nos beneuolentiæ, ac beneficentiæ signa das
 insaturabiliter: quid est cur nos certis quibus
 dam saltem, definitisq; temporum interuallis
 tibi effectori ac molitori vniuersitatis, gratia
 rum actionis pensum grata ac memori mente
 non persoluamus: qui sumus abste tot ac tan
 tis beneficijs affecti, amplissimisq; honoribus
 aucti? Sed ignosce nobis Christe optime &
 æquissime: namq; ipsa traducendæ vitæ mor
 talis & caducæ quotidiana cura & sollicitudo
 earumq; rerum quæ ad conseruationem vitæ
 pertinent, administratio procuratioq;, adde
 etiam necessitates illæ, quibus humanam natu
 ram subiectam esse voluisti, animos nostros
 in varias partes distrahunt: neq; nos sinunt
 te mente quidem atq; animo perpetuo con
 tẽplari: ore vero atq; lingua sine cessatione
 lauda

laudare atq; celebrare. Quocirca matutinâ,
vesperinam, meredinamq; horam, quasi quæ
dam cogitationum nostrarum, & collocutio
num primordia numini tuo colendo, laudando
q; dicamus atq; cōsecramus. Veneror igitur
te pro creatorem omnium ac parentem, obser
uoq; & adoro, simul cum sempiterno patre
tuo spirituq; sancto vitæ largitore, ac veren
dum tremendumq; numen tuum reueritus:
tibi præpotenti, formidando, reuerēdo, optimo
q; domino meo, genua cordis ac corporis mei
demitto ac prosterno, gratiasq; ago pro omni
bus ijs beneficijs, quæ abste non accepi modo, ve
uum etiâ singulis diebus accipio. Et enim præ
potenti manu tua me condidisti, spiritu tuo mi
hi animam afflasti, inspirastiq; meq; diuina
tua providentia gubernandum, nutriendumq;
suscepisti: veræ sinceraq; fidei cognitione ins
truxisti, sanctissimis Ecclesiæ tuæ mysterijs
imbuisisti, caducis etiam ac fluxis humanæ feli
citatibus bonis ornasti et auxisti. Multis me præ
terea periculis prohibuisti, grauiissimis morbis

liberaſti, ac lecto decumbentē, iacentem, & af-
 flictum excitavi: teq; mihi ad ea quæ honeſta
 atq; vitilia forent, conſectanda ducem. & au-
 thorem, interno quodam inſtinctu & affla-
 tu præbuiſti. Gubernas etiam ac foues ſicut
 pullum tuum, atq; opus id quod ardentiffi-
 ma charitate tua fabricatus es. Sed quid
 ego mihi tantum arrogo, vt ampliffima
 tua in me beneficia commemorem? ſunt. n.
 ea quæ mihi abſte tributa ſunt beneficia, qua
 ſi quoddã pelagus immenſum inexhauſti ūq;
 profundum in comprehenſum, ſummum quid-
 dam ab oculis remotiffimum. Agere tibi
 gratias pro acceptis beneficiis non valeo, &
 ad aſſequenda recentia beneficia ſtudio, ac
 cupiditate incitor? Etenim hoc ipſum, me
 ſcilicet poſſe exiguo hoc gratiarum actio-
 nis munere deſungi, quantum eſt benefi-
 cium? O ſummam meam humilitatem,
 o eximiam tuam beneficentiam, ac bonita-
 tem: quando quidem id quod ſolum va-
 leo pro tuis in me promeritis tuæ celſitudi-

ni deferre ac persolvere: gratiarum inquam
 actionem, & sanctissimi numinis tui præ-
 dicationem, id quoque debeo eximie bonitati
 & benignitati tuæ, tuum. n. id munus ac do-
 nū est. O charitatē tuam immensam, quæ se
 totam in me profudit, atque ad me ornādū om-
 nes bonorum copias contulit. Exploratum,
 ac perspectum habeo, unicā esse, veram illam
 quidē, ac legitimā, tibi que acceptā grati animi
 significationem, parere scilicet diuinæ tuæ vo-
 luntati. Verū et si spiritus quidem alacer, & Math.
 ad te colendū studio ac cupiditate inflāmatuſ xxvi.
 sit: corpus tamen pro carnis cōditione infirmū Math.
 & imbecillum est. Hoc tu dixisti domine 1e xiiii.
 su. Alacritas etenim, atque ardor animi: hu-
 manis terrenis que cogitationibus restringitur
 atque reprimitur. Potes ipse clementissime
 domine iacentem animum erigere, languen-
 tem commouere, corpus vero fragile &
 imbecillum incredibili robore confirmare.
 Sic vere ac legitime gratum in te, memo-
 remque animum testificabor, si totum me

P R E C A T I O

*ad nutum tuum accomodauero, teq; totis
 visceribus complexus, sanctissima tecum
 necessitudine coniunctus ac conglutinatus
 fuero. Hoc modo vt tibi gratum memo-
 remq; animum praestem, mihi dona ac tribue
 Christe Rex fili diuinae dilectionis, optimum,
 maximumq; numen. Sed quid ego domine de
 ijs te commonesecero aut interpellauero, qui
 bus ego hodierna, vel crastina die opus habeo?
 Quid. n. boni expetere aut optare mihi seruo
 tuo inmentem veniet, quod ipse largiri mihi
 prius non concupieris? Ec quis alius quod mihi
 expedit ac conducit, melius nouit quam tu? Tu
 solus domine id cognitum ac perspectum ha-
 bes: quippe qui vt solus quod vere mihi expedit
 exoptas, ita praestare illud mihi ac largiri so-
 lus potes: Quo circa etiam me tacente, & ad
 regiam celsitudinem tuam preces non funden-
 te, efficies, quod mihi omnium maxime condu-
 cit. Quod si ad exorandam bonitatem tuam
 alicuius gratia apud te valentis patrocinio &
 aduocatione egeo: patronis certe, & aduocatis
 longe*